

Izšla ob 4 ureh.

Stane mesečno 12-50 Din
za inozemstvo 25-
neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarika ul. 1
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čerkov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 10. aprila.

Danes so bili v Beogradu odposlanci Stjepana Radića. Razgovarjali so se z obema voditeljema radikalne stranke, Pašićem in Ljubo Jovanovićem. V zvezi s tem dogodkom se razširjajo senzacionalne vesti in neki zagrebški list je že danes jutraj objavil malo-dane besedilo pogodbe med Radićem in Pašićem. Mnogo jih je, ki so kar verjeli, da je sporazum res že dosežen in so bili pripravljeni zapeti Hosana. To je lep dokaz naivnosti naše široke javnosti in še lepši dokaz, koliko resnosti pripisuje ravno ta javnost, ki je pri zadnjih volitvah po velikem delu sledila geslom naših avtonomistov in federalistov, načelom gg. Radića in Korošca, ko verjame v dosego »sporazuma« na podlagi obnove banke lasti in »primerne« razdelitve ministrskih portfeljev...

Pot Radićevih odposlancev v Beograd je gotovo politično važen dogodek. Začetek resnih in stvarnih pogajanj med Radićevo stranko in vlado bi pomenil že začetek likvidacije celokupne dosedanje Radićeve politike, v taktičnem in programatičnem oziru. Osnova, na kateri edino se morejo pogajanja vršiti, je seveda brezpogojno priznanje edinstvene države, kakršna je bila ustvarjena z aktom od 1. decembra 1918 in organizirana z vidovdanskim ustavo. Gotovo je v ustavnih vprašanjih mogoč marsikak kompromis. Toda ravno tako gotovo je izključeno, da bi mogla pri takem kompromisu kakršnokoli vlogo igrati dosedaj javno proklamirana gesla Radićeve čovječanske republike ali pa Koroščeve federacije. Bito za sporazum znači za Radića in Korošca, da se odkrito odrečeta svojim blaznim državnopravnim programom.

Ni ga iskrenega Jugoslavana, ki bi ne pozdravil z zadoščenjem takega preobrata. Vendar moramo reči, da v tak preokret celokupne separatistične politike danes še ne verujemo. Kdor količkar pozna dosedanje taktične poteze voditelja separatističnega bloka, se ne more ubraniti vtisu, da imamo opraviti zopet le s široko in na veliko zasnovano intrigo, ki naj politični položaj še bolj zaplete ter še bolj otežkoči rešitev krize. Lanj v jeseni smo imeli priliko, da opazujemo, kako sistematično se je iz država pripravljala situacija, ki je zaživo pripeljala v 16. december. Takrat je Radić govoril rodoljubne besede na adresu demokratov, z donečimi frazami naznanjal sporazum in postavljaj gosp. Davidovića za svojega šefa. Posrečilo se mu je kompromitirati politiko demokratske stranke in izzvati boje, ki so končali z razbitjem koalicije. Nastop plemenske samoradikalne vlade je mogočno utrdil njegove pozicije in poostil nasprotstva med Srbi, Hrvati in Slovenci v dosedaj nezasipljeni meri. Volitve so dale separatistom bogato žetev in medsebojni boj demokratov in radikalov je obetal onemogočiti za dolgo dobo vsako uspešno sodelovanje državotvornih elementov. Nadaljevanje samoradikalnega režima bi moralo privedi državo v najresnejšo krizo, s tem pa dati najblaznejšim separatističnim programom realno podlago.

Položaj po volitvah pa se je vendarle nekoliko drugače zasukal. Vedno jasneje stopa v ospredje nujnost obnove državotvorne koalicije. Vsej o sporazumu med radikali in demokrati se množe. Če pride do obnove radikalno - demokratske vlade, potem je separatistična igra izgubljena. Radićeve informacije o tej opasnosti so morale biti vrlo resne. Vse kaže, da je njegova najnovejša poteza le taktičnega značaja in da obisk njegovih delegatov v Beogradu nima drugega namena, nego da neposredno pred sešankom ekupščine, v odločilnem trenutku prepreči obnove koalicije ali vsaj podaljša in s tem poostri krizo.

Dva karakteristična pojava nas potrjuje v tem mnenju. Odposlanci g. Radića, ki je lani proglašal demokrate za stranko svojega zaupanja, izjavljajo danes, da bi obnove koalicije med radikali in demokrati podrla vse mostove za sporazum s Hrvati. v Zagrebu pa grozi Radić z revolucijo, ako postane Pribević notranji minister...

Zdi se nam, da je Stjepan Radić s tem nekoliko preveč odkril svoje karte in da je njegova igra postala preporna celo za največje naivneže. Ako primerjamo k temu še ostale izjave njegovih delegatov po današnjih konferencah v Beogradu, nam je slika še popolnejša in jasnejša.

S stališča razčiščenja je bila morda tudi ta faza potrebna. In morda ni slučaj, ako se baš nocoj množijo vesti o obnove koalicije med radikali in demokrati.

Radićevi odposlanci pri Pašiću

KONFERENCE Z RADIKALSKIMI VODITELJI. — INFORMATIVNI ZNAČAJ SEŠANKOV.

Beograd, 10. aprila. g. Politična situacija stopa v novo fazo. Radikalci še vedno pošiljajo svoje posrednike, da sondirajo teren pri demokratih, v svojem polslužbenem glasilu »Tribun« pa danes oficijelno demantirajo vse svoje polzkušne, češ da jim gre pri tem le za proučevanje političnega položaja.

Davi sta v Beograd prispela Radićeva delegata podpredsednik HRSS dr. Maček in dr. Krnjević. O njihvi prihodu je bila vlada obveščena že večeraj. Na kolodvoru sta bila Radićeva odposlanca sprejeta od tajnika zun. ministrstva Jovanovića, ki ju je v avtomobilu odpeljal v hotel »Petrograd«.

Davi je imel Ljubo Jovanović kratko predhodno posvetovanje s Pašićem, nato pa je ob desetih sprejel v svojem kabinetu dr. Mačka in dr. Krnjevića, s katerima je konferiral skoro celo uro. Nato je dr. Mačka in dr. Krnjevića sprejel tudi Pašić, s katerim sta omenjena Radićeva delegata konferirala v predsedništvu vlade.

Novinarjem sta Radićeva odposlanca izjavila, da so že davno hodili v Zagreb odposlanci radikalne stranke in se skuša li informirati o stališču Radićeve stranke. Ti posredovalci so vedno poudarjali, da je Beograd pripravljen sporazumeti se z Zagrebom, toda medsebojno so bile njihove izjave v takem protislovju, da se o njih sploh ni moglo rešno razpravljati. Prihajali so tudi razni člani radikalne stranke, struje Stojana Protića, ki so prinašali Radiću sporočila beograjske vlade, ki pa so tudi izgledala tako neresna, da jih Radić sploh ni vzel v pretres. Le to se je dalo razvideti, da je beograjska vlada pripravljena pogajati se z Radićem in njegovo stranko. »Sedaj smo se prepričali«, sta izjavila Radićeva odposlanca, »da nas radikaleci v istini smatrajo za prave zastopnike hrvatskega naroda, in ker mi po zadnjih volit-

vah smatramo radikalece za prave zastopnike srbskega naroda, smo došli, da se v Beogradu samem informiramo o pravem stanju stvari. Kje naj se vodijo razgovori, nam je vseeno«. — Glede razgovora s Pašićem je izjavil dr. Maček, da sta oba Radićeva delegata dobila najboljši vtis iz tega svojega razgovora s predsednikom vlade, ker sta jasno videla njegovo pripravljenost, da se stvari rešijo povoljno.

Dr. Krnjević je razen tega izjavil še nastopno: »Doselej se je od vseh strani čulo in menilo, da se z nami ni treba resno razgovarjati, češ da smo nevedna masa, ki se je zbrala okoli demagoga Radića. Nihče ni hotel priznati, da je naše stališče izraz mnenja hrvatskega naroda. Ker so nas radikaleci sedaj priznali kot prave predstavnike hrvatskega naroda, so s tem nastopili proti vsem onim, ki so sodili, da mi nismo zastopniki hrvatskega naroda. Ta činjenica nam zadostuje, da se vračamo v Zagreb zadovoljni s svojim posetom v Beogradu. Jutri bomo poročali našemu klubu o razgovorih v Beogradu, o katerih menimo, da še niso prekinjeni. Razgovori se bodo sigurno nadaljevali. Pričakujemo, da bosta tudi Pašić in Jovanović informirala vlado o naših razgovorih. Sporazum pa je odvisen od nadaljnjega razvoja stvari. Pripominjam, da so bili naši razgovori s Pašićem in Jovanovićem povsem informativnega značaja«.

Na vprašanje ali pridejo Radićevci v parlament, je dr. Krnjević odgovoril: »O tem bomo šele sklepali. Reševali bomo, ali pridemo v Beograd dne 16. aprila ali kasneje in koliko nas pride. Mi smo za sporazum s srbskim narodom«.

Dr. Maček in dr. Krnjević sta se z nocojšnjim brzojavkom vrnila v Zagreb.

Zvečer se je sestel ministrski svet, na katerem je Pašić poročal o današnjih konferencah.

Izjave radićevskih delegatov

RADIĆEVCI VZTRAJAJO NA KONFEDERACIJI TREH NARODOV.

Beograd, 10. aprila. r. Današnji listi obširno komentirajo prihod Radićevih delegatov dr. Mačka in dr. Krnjevića v Beograd. »Novosti« poročajo, da je dr. Maček na vprašanje, ali se hoče sporazumeti z Davidovičem in Protićem odgovoril: »Danes še ne, drugič pa kakor bomo videli«. Dalje je izjavil, da bi koalicijski med radikali in demokrati tvorila nepremostljiv jez, ki bi zrušil možnost sporazuma. »Novi List« prinaša izjavo dr. Krnjevića, da pridejo kasneje gotovo vsi Radićevi poslanci v Beograd. Tudi Radić da nima razloga, da bi ne prišel, ako bi prišli vsi njegovi poslanci. »Preporod« piše, da je bilo na današnji konferenci predloženo v kratkem stališče vlade glede občne politične situacije in se je ugotovila možnost nadaljnjih razgovorov.

Sotrudniku »Pravde« je dr. Maček izjavil: »Prišla sva z dr. Krnjevičem v Beograd kot predstavnika hrvatskega narodnega zastopništva, da se razgovarjamo s predstavnikmi srbskega narodnega zastopništva, da najdemo podlago za naš sporazum. Mi nismo en narod, edinstvo je morda državna potreba, toda ni nacionalna istina, za nas to edinstvo ne obstoja. Jugoslavijo priznavamo kot mednarodno okvir, a mi Srbi, Hrvati in Slovenci smo trije narodi, ki želimo živeti neodvisno eden od drugega. Hočemo ostati v eni državi, toda sedaj forme te države še ne moremo precizirati. Naš sporazum bi se mogel doseči samo na podlagi najširše konfederacije. Vsi trije narodi bi imeli svoje posebne državne uprave s posebnim parlamentom, mogli bi pa obstojati tudi poseben centralni

parlament, ki bi se bavil izključno z zunanjimi zadevami in samo z najpomembnejšimi notranjimi stvarmi. Mi smo republikanci, vendar pa bi mogli sprejeti srbskega vladarja kot predstavnika za inozemstvo in kot vrhovnega vojskovodjo. Kar se tiče inozemstva bi bili torej zedinjeni Jugoslavi, a na znotraj trije narodi. Razgovarjal sem se s Pašićem in mu naznanil vse pogoje. Mislim sem, da dobim popoldne od njega odgovor. Nisem ga dobil. Ker respektiramo njegova leta, čakamo. Ako pristane na naš sporazum, bi mi stopili v vlado, ako ne pristane, pridemo morda v narodno skupščino kot opozicija. Iskali bomo stikov z Ljubo Davidovičem!

Radićeva delegata širita vest, da sta se med radikali pojavili dve struji: Jovanović hoče nadaljevati razgovore z Radićem, Ninčić in Marković smatra, da je to nemogoče ter prišikata, da se čim prej doseže sporazum z demokrati. Z Jovanovićem so ministri Vujičić, Trifunović, Miletić in Vukičević. Pašić sam je neopredeljen.

Popoldne ob 16. uri sta bila Maček in Krnjević ponovno pri Pašiću. Sestanek je trajal pol ure. Pašić je izjavil, da bi bil sporazum mogoč, ako se izključit federalistični program.

RADIĆEVE GROZNJJE.

Beograd, 10. aprila. r. Kakor je zvečer naš dopisnik, je hrvatski pokrajinski namestnik dr. Čizmić brzojavno obvestil vlado, da je doznal iz Radićevih krogov, da je Radićeva stranka pripravila oborožen odpor, ako bi postal Svetozar Pribević notranji minister.

Radikalci in demokraci

ISTI OBJAVLJAJO ŽE MINISTRKE LISTE.

Beograd, 10. aprila. g. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da je krona izrazila gosp. Pašiću željo, naj se čim prej sestavi koalicijska vlada, ki bi mogla delati s parlamentom. Izgleda, da se bodo pogajanja gosp. Pašića za sestavo take vlade pospešila.

V zvezi s temi vestmi so se danes ponovno pojavile govorice, da je sporazum med radikali in demokrati že dosežen in nekateri večerni listi že objavljajo kombinacije o sestavi novega kabineta. Radikalci so baje ponudili demokratom šest portfeljev ter bi naj notranje ministrstvo prevzel dr. Lukinić. Tudi ime drja. Krizmanca se pojavlja. »Novosti« vedo celo pove-

dati, da se bo nova vlada etabrirala kot definitivni režim s programom za štiri leta.

Vse te kombinacije so preuranjene in ni zelo verjetno, da bi prišlo pred pondeljkom do kakršnekoli odločitve. Današnje konference Radićevih delegatov se v političnih krogih presoja, kot taktična poteza Stjepana Radića, ki pa žal nima nobene realne programatične baze.

Danes je minister pravde dr. Laza Marković novinarjem izjavil, da so se posamezni ugledni člani radikalne stranke razgovarjali s istotakimi člani demokratske stranke o političnem položaju. Oficijelnih pogajanj še ni.

Veličasten pogreb essenskih delavcev

VELIKANSKA MANIFESTACIJA V ESSENU. — POL MILIJONA LJUDI V SPREVODU. — FRANCOZI MANIFESTACIJO NISO OVIRALI.

Essen, 10. aprila. jd. Poruhrje še ni videlo tako velikanske in veličastne manifestacije, kakršna se je vršila danes v Essenu povodom pogreba delavcev, ki so bili pri incidentu Velike sobote ustreljeni v Kruppovih tvornicah. V soglasju s francoskimi vojaškimi oblastmi, ki tudi sicer niso stavile manifestaciji nikakih ovir, je počivalo tako v Essenu kakor tudi v sosednih krajih Poruhrja vse delo. Več sto posebnih vlakov je vozilo v jutranjih urah okoliške prebivalce v Essen, ki je bil ves v črni. Vsi javni lokali so bili zaprti, delalo se ni nikjer.

Da prepreči vsak incident, je francoski komandant odredil, da ne sme noben francoski vojak v uniformi na ulico. Povelje se je strogo izvrševalo in tako je potekla žalna manifestacija brez vsakega motenja in skoro paradoksnno je, da je bil splošen vtis, ki ga je napravila, prej nekam spravljiv kakor bojevit.

Pogrebne svečanosti so se začele z žalno skupščino, ki se je vršila v ogromni dvorani Kruppovih tvornic. Poslovilni govor svojim delavcem je imel Krupp sam. Na to se je razvil pogrebni sprevod, ki se ga je udeležilo okrog pol milijona ljudi. Ko so položili krste v skupni grob, je defilirala ob odprtem grobu vsa ta množica. Več ur je trajalo, da so se razvrstile vse te nepregledne množice.

Žalne manifestacije v Nemčiji.

Berlin, 10. aprila. s. Ob isti uri, ko so v Essenu položili trinaest essenskih žrtev v skupni grob, je imel državni kan-

celar Cuno v zborovalni dvorani »Reichstags« v navzočnosti vseh poslancev daljši govor, v katerem je med drugim dejal: Mučeniki iz Essna so žrtve nemške usode. Ti kakor tudi oni, ki sede danes po ječah ali žive v pregnanstvu, niso zagrešili drugega kot da so Nemci. Nobe-nemu francoskemu vojaku niso skrivili lasu, med tem ko leži 50 nemških delavcev v krvi. Krivda ne zadene francoskih čet, nego francoske mogotce. Vsi vemo, zakaj gre. Vprašujemo narode sveta, kako dolgo bodo še čakali in kdaj nameravajo napraviti konec tej strašni zlorabi.

Berlin je bil v črni zastavi. Dopoldne so bili vsi lokali zaprti, pač pa se je vršilo več žalnih manifestacijskih skupščin.

Tudi iz ostale Nemčije poročajo o splošnem narodnem žalovanju. Po vseh večjih mestih so se vršile žalne skupščine, povsod vise črne zastave, delo je dopoldne večinoma počivalo, uradi miso uradovali, šole in javni lokali so bili zaprti.

Dan je potekel po celi državi mirno in v polnem redu. Dosedaj ni javljen še od nikoder noben incident.

Stinnes aretiran.

Dortmund, 10. aprila. s. Hugo Stinnesa s soprogo, ki je večeraj zvečer odpotoval iz Berlina, da poseti ruhrsko ozemlje, je francoska posadka danes jutraj na postaji v Scharenhorthu izvelikla iz potniškega voza in ga odvedla v prtljažni voz, kjer je strogo zastražen.

Sprememba nemške politike

NARAŠČAJOČ ODPOR PROTI CUNOVI VLADI.

Berlin, 10. aprila. l. Demokratski in drugi opozicijski listi, na čelu jim demokratski »Welt am Montag«, javno pozivljajo Cunoovo vlado, naj odstopi in napravi prostor koalicijski vladi, v kateri bi sodelovali tudi socialisti in ljudska stranka s Stresemannom na čelu.

Socialisti spominjajo vlado na zadnji govor zunanjega ministra Rosenberga, ki je v henu vlade izjavil pripravljenost Nemčije sprejeti Monroev predlog v obliki mednarodne arbitraže za plačilno zmoglost Nemčije. Takojšnja izjava vlade v tem smislu

je edino sredstvo, da se reši sedanja kriza Nemčije.

Vse časopise razen oficijelnega pa soglašajo v naziranju, da je Loucheurjeva pot v London znamenje, da se je približal odločilni trenutek, ki ga mora Nemčija izbrati, ako noče, da se reši reparacijsko vprašanje brez nje. Ako zamudi priliko, ko se je v francoski politiki prvič pokazala neka nesigurnost in ne stopi iz dosedanje pasivnosti, se ji zna zgoditi, da bo čez noč postavljena pred enotno francosko-angleško fronto.

Otvorltvene priprave v Lausanni

TURŠKA DELEGACIJA BO IMELA DALEKOŠEŽNA POOBLASTILA.

Lausanne, 10. aprila. j. Za pričetek druge orientalske konference so vse priprave v polnem teku. Zastopniki posameznih vlad so že prispeli semkaj, da pripravijo vse potrebno za svoje delegacije. Računa se, da bo nova konferenca trajala tri do štiri tedne. Člani turške delegacije, ki so ostali v Lausanni še od zadnje konference, računajo na hiter tempo razprav, ker bo njihov vodja Izmet-paša prinesel s seboj dovolj pooblastil za sklepaje gospodarskih konvencij, vsled katerih se je po službenih turških poročilih razbila prejšnja konferenca.

Čuje se, da si je angorska narodna skupščina pridržala pravico razpravljati o vseh vprašanjih gospodarskega značaja neposredno z interensiti. V krogih zavernikov se naglašja, da bosta Anglija

in Francija složni v tem, da je treba končati najprej razprave strokovnjakov. Štjih stališče bo veljalo za podlago na konferenci sami.

Kakor se čuje, se pripravljajo tudi Japonska za sodelovanje na konferenci, ker je prišla do prepričanja, da se interesi evropskega vzhoda v veliki meri tudi interesi daljnega vzhoda.

GRŠKI ZUNANJI MINISTER V PARIZU

Pariz, 10. aprila. j. Grški zunanji minister Alexandris je prispel danes semkaj in izjavil zastopnikom listov, da je govoril v Monte Carlu z Venizelosom, šefom grške delegacije v Lausanni. V Pariz je prišel, da pozdravi Poincarrea. V informiranih krogih so mnenja, da je minister obiskal znanega grškega finančnika Charavosa zaradi ureditve nekaterih gospodarskih vprašanj.

Ministrski svet

Beograd, 10. aprila. p. Nocoj se je vršila seja vlade, ki je trajala do 21. ure. Na njej sta poročala predsednik vlade Pašić in minister ver Jovanović o razgovorih z Radićevima odposlancema dr. Mačkom in dr. Krnjevičem. Ministrski svet ni sklenil nič določnega, temveč po predlogu Pašića ukrenil, da zadevo predloži radikalnemu klubu, ki se sestane dne 14. aprila. Klub naj odloči, ali se bodo razgovori z Radićem nadaljevali. Jutri bo o današnjih dogodkih poročal novinarjem minister dr. Marković.

DELOVNI PROGRAM SVETA ZVEZE NARODOV.

London, 10. aprila. j. Svet zveze narodov, ki se sestane koncem prihodnjega tedna, se z ruhrskim vprašanjem ne bo bavil, ker so posledični člani zveze mnenja, da bi razgovori v tem trenutku prejš škodovali nego koristili. Na programu tega zborovanja so vprašanja saar-skega ozemlja kakor tudi intenzivno preštudiranje grško-bolgarskega in rumunsko-bolgarskega manjšinskega vprašanja.

Papež pred boljševiškim sodiščem

London, 10. aprila. l. »Times« poročajo iz Rige: Sovjetski moskovski vrhovni tribunal bo ob enem s Tihonom soditi dne tudi generalnega prokuratorja sinoda Gurjeva in škofa Arzena, češ da sta zakrivila zločin proti revoluciji, ker sta apelirala na canterburškega škofa za pomoč zoper tiranijo boljševikov. Boljševiško sodišče bo te dni obsodilo tudi — papeža in contumaciam radi zločinu delovanja proti revoluciji in Rustli.

ZAROKA PRUGE ITALJANSKE PRINCEZINJE.

Rim, 10. aprila. l. Dne 1. maja se vrši tukaj zaroka druge hčere italjanskega kralja, princezinje Mafalde z belgijskim prestolonaslednikom.

MALA AMNESTIJA V ITALIJI.

Rim, 10. aprila. l. Včeraj je kralj povodom poroke svoje hčerke Jolande podpisal amnestijski dekret, ki pomilošča obsolence na zaporno kazen do enega meseca in zlobo do 1000 lir.

Poziv rodoljubni javnosti

Naša težka diplomatska borba za pogodbeno zlatomčeni nam Baroš in Delo jasno dokazuje, da more na uspeh v mednarodnih pogajanjih računati samo država, ki svoje upravne zahteve lahko podpre z oboroženo silo.

Kakor smo organizirali vojsko v obrambo naših kopnih meja, tako moramo poskrbeti za čim izdatnejšo varnost naše pomorske obale. Naša obala pa nudi sovražniku odprta vrata za oborožen vpad z morske strani, tako da v resnem slučaju postane naša kopna obramba skoro iluzorična.

Naše sto in sto kilometrov dolgo obrežje nam nalaga dve važni nalogi: da se poslužimo morja, tega za narodno gospodarstvo nadvse važnega obala in da stvorimo trgovsko brodovje, ki bi se z njegovo pomočjo osvojila naša prekomorska trgovina tuje eksploatacije ter da zavarujemo našo členovito obalo z utrdbami ter močnim zračnim in morskim brodovjem. Zgodovina nam pravi, da se je trgovska mornarica mogla razvijati samo pod zaščito jakega vojnega brodovja.

Da opozarja narod na pretečo nevarnost, da ga podžiga na čim izdatnejše izkoriščanje naše srečne obmorske lege in da vzbuja med narodom interes za zaščito države s te strani ter predloži ljudstvu pomen morja za naše gospodarstvo, se je osnoval v Splitu centralni odbor «Jadranske straže», kojega podružnica funkcionira v Ljubljani kot glavni odbor «Jadranske straže» za Slovenijo.

Poziva se rodoljubna javnost na pristop k velepotrebni patriotskemu društvu, prosijo se poštvalni posamezniki, da osnujejo v vsakem kraju, kjer se priklasi vsaj 20 članov, podružnice, v krajih z manjšim številom članov, pa poverjenstva.

Pristopnina k društvu znaša: za dobrotnike 1000 Din enkrat za vselej; za ustanovnike 250 Din enkrat za vselej; za podpornike 100 Din enkrat za vselej, in za redne člane 1 Din mesečno. Vse potrebne informacije, tiskovine, brošure in reklamni material daje glavni odbor «Jadranske straže» za Slovenijo v Ljubljani, kjer se sprejemajo tudi naročila za glasilo «Jadranska Straža». Glasilo je ena prvovrstnih revij jugoslovanskih z elegantno vnanjo opremo, tiskana na finem satiranem papirju in bogato ilustrovana, da služi v okras vsem čakalnicam zavodov in nevalnic, gostilnam in kavarnam in naj ne manjka v nobeni narodni rodbini.

K dogodkom v Slovenski Bistrici

Iz Slov. Bistrice pišejo:

Zadnja sobota je zopet jasno pokazala razgizenost in sovraštvo slovenske bistriških nemčurjev, ki se še do danes niso streznili, ampak so nasprotno po volitvah postali še obstojnejši in predrznejši. Sobotnega ustanovnega občnega zbora «Orjuna» se je udeležilo tudi veliko število zunanjih gostov. Prišlo je do krvavih spopadov in to izključno vsled izživljanja tukajšnjih nemčurjskih renegetov, ki so se nahujskali nekaj drugih nevednih domačih ljudi, da so šli za nje v žerjavico po kostanj. Posledice so žalostne. Vse eksplozivne bombe ki so jo vrgli izživčaji sami, je pet njihovih lastnih pristavev več ali manj težko ranjenih. Renegati sedaj predržno trdijo, da je bila bomba vržena s ceste v vežo hotela Neuhold, kjer je bila zbrana izživčajoča družal pod vodstvom zloglasnih Mattuscha Juliusa, Rastelgerja Mihe, Tegerja mlajšega I. dr. Vse te trditve pa so ovržene po izpovedih orožništva, ki je stalo pred zaprtimi vrati hotela Neuhold in ki se je moralo parkrat samo umakniti pred streli, ki so padali iz notranjosti hotela na cesto. Hotelier Neuhold kateremu so postala sedaj tla vroča, skuša na vse pretege dokazovati nasprotno. Potek sodnijske preiskave bo razkril brezvestno igranje, ki jo sedaj poskušajo igrati gotovi elementi.

Pri čeli žalostni aferi se je tudi v jasni luči pokazala naravnost bestialna «samaritanska usmiljenost» nemčurjskih lunakov, ki so po usodnem dogodku pustile svoje ranjene žrtve kakor živali ležati v kuhinji na tleh, čeravno so bile postelje v hotelu prazne, ne da bi se dale pobrigali za zapeljane reveže, ki so se dali od njih nahujskati in so to poplačali s svojo lastno krvjo. Prava ilustracija onega nemškega izreka o zatorcu, ki je svojo dolžnost za gospoda opravil...

Tu vidite vi zasleplenci, ki še do danes niste odprli svojih oči, kdo je vaš sovražnik! Hujskajo vas, sinove slovenskih mater, da se zanje izpostavljate — njihova lastna kri jim je predraga — par litrov vina zadostuje, ko se je pa treba za vas zavzeti, vas nočejo več poznati, tako, kakor se je delalo svoj čas v Avstriji. Šele po prvi zdravniški pomoči so zanesli oba težkoražena v — biev, kjer sta ležala do drugega dne do prevoza v bolnico...

In ve, slovenske matere in žene, kdo je tisti največji hujšak v našem kraju, ki zapeljuje vaše moše in sinove k takim činom? To je Ferdinand Vernik (prej Wernitz), gostilničar in župan v Kovačji vasi! Dokazi so tu: 1.) Izpoved Henrika Justineka, vinčarja kmetijske zadruge v Kovačji vasi, ki je osebo udeležil dogodka v hotelu Neuhold in ki je izjavil, da za le k temu naščuval Fer-

dinand Vernik; 2. težkoraženi Vernikov kovač Anton Podplatnik, kateremu je v nedeljo žena na licu nesreče očitala, zakaj da je ubogal Vernika in šel v mesto. Predloži kri ima na vesti Ferdinand Vernik, ta janičar, sin slovenske matere, pravi izvržek našega naroda, človek, ki je pri preobratu 1. 1918 s svojo ženo v svoji gostilni trgal našim fantom, ki so se vračali iz bojnih polj in osvoboje Jugoslavijo, narodne trake raz čepice in ki še sedaj neprestano — javno in tajno — ščuje proti naši državi in proti vsemu, kar nam je sveto! In strmite, ta človek je še danes župan jugoslovanske občine Kovačja vas in se javno bahari s posebnim prijateljstvom in naklonjenostjo gospoda okrajnega glavarja! To je nečuven škandal! Pozivljamo meročajne oblasti, da vsaj sedaj posvetijo v to gadje gnezdo naših renegetov in enkrat za vselej napravijo red! Naše potrebiteljnosti je konec! Od tujcev in janičarjev si na lastnih tleh nesramna izživljanja ne damo več dopasti! Žalosti pa nas iz vsega srca, da so mogli nemčurji izrabiti naše slovenske sobrate drugega političnega mišljenja v svoje svrhe in da sedaj nastopijo tem samozavestno, češ, saj delamo pod firmo onih.

Politične beležke

+ Ruski in slovenski komunisti. «Slovenec» se zdi neverjetno, da je mogoče to, kar se poroča o proticerkvenih metodah boljševikov. 7 grozito javlja glasilo SLS, da je sovjetska vlada ustanovila po vseh mestih Rusije «komiteje za likvidacijo cerkva», ki imajo dognati, je li cerkev v določnem kraju sploh potrebna, ali duhovniki in verniki med službo božjo izpolnjujejo sovjetske naredbe itd. V Odesi so komunisti izmed 7 zaprtih cerkva izpremenili dve v gledališči, v orlovski guberniji so 67 cerkva spremenili v komunistične klube, žitnice, muzeje itd. V Alatyru so samostan pretvorili v sovjetske urade. — «Slovenec» se kar načuditi ne mora, da so ruski komunisti tako divji, ko so vendar slovenski komunisti tako krotki. G. Lemež se na magistratu s klerikalci tako izvrstno razume, da bo v kratkem imenovan v stolnici za cerkvenega ključarja, g. župan Perič, ki je le napol komunist je pa že danes gođen, da bi nosil pri procesijah bandero. Če bo šlo tako naprej, bodo vsi slovenski komunisti stopili v «Škrnicelferaj».

+ Dežmanove grablje. «Slovenec» objavlja pod naslovom «Doba Dežmanovih grabelj» med dnevnimi noticami, ki je ostuden izliv anacionalne, od rimskega hlapčevstva prožete duše. Sokolstvo in druge, ki slepo ne drve za privilegiranimi izdajalci Jugoslovantva, imenuje «Slovenec» «prodance» in «narodne odpadnike». Oče slovenskega klerikalizma je proglasil načelo, da je narodnost greh, njegovi potomci so v službi Dunaja in Rima dosledno uravnavali politiko po tem principu. Zato so kot narodne izdajice v Avstriji dovedli Slovence na rob nacionalnega propada. Koroško Slovenstvo so klerikalci popolnoma zatrli, na Štajerskem in Gorenjskem je raznarodovalni avstrijsko-nemški od klerikalcev na vso moč podpirani proces začel že čisto v koroško smer. Nemci so pred svetovno vojno z gotovostjo računali, da nas Slovence v bližnjih decenijah docela raznarodajo. In če bi Avstrija zmagala, bi že danes bila v Slovenstvu bog ve kje. V Ljubljani in v Mariboru bi sedel kot vrhovni šef klerikalizma nemško-nacionalni eksponent, kakor sedi po volji Rima v Trstu italijanski škof, čegar naloga je uničevati primorsko Slovenstvo. Pa imajo naši klerikalci še pogum sklicevati se na nacionalnost ter se delati za zaščitnike Slovencev. Pred par dnevi je še sam voditelj klerikalcev dr. Korošec pisal v «Slovenec» o «bratstvu» s Srbi, včeraj pa je «Slovenec» odkrito povedal, da postavila Srbe v isto linijo z Nemci. Ker so bili klerikalci vedno ponižni služabniki Nemcev in ker vemo, da vsled izpričenosti sovražijo rodne srbske brate, ni čudno, da so v resnici germanofili in srbofobi. Primer z Dežmanovimi grabljami pa je le v toliko na mestu, da se je «Slovenec» — ki je že opetovano, ko je bilo treba migati z repom pred Srbi, nazival Srbe za brate — samega sebe vdaril po zobeh, ko piše, da je Jugoslovantvo narodna sramota. Pej, sram Vas bodi, klerikalni efijanti!

+ Vest o sporazumu med Radičem in Pašičem. Zagrebški blokaški «Jutarnji List» zatrjuje, da se ugotne tekoči teden povsem preokreniti politični položaj. Radičević, muslimani in klerikalci pokoje baje v vsakem slučaju v Beograd, da sodelujejo v parlamentu. V soboto imajo Radičević poslanci plenarni sestanek; v nedeljo pa bodo na veliki javni skupščini objavljeni rezultati pogajanj z radikali in objasnili se bo nadaljnja taktika. Še v nedeljo zvečer odidejo Radičević poslanci korporativno v Beograd, da se z muslimani in klerikalci udeležijo prvega zasedanja v skupščini. «Jutarnji List» vé celo že za poedinosti sporazuma. Našla se je baje platforma z obnovitvijo banske časti; dosedanjí pokrajinski namestnik bi fungiral kot banov namestnik. Ako se sporazum perfektuira tekem tega tedna, se blok udeležiti tudi v državni upravi z zagotovitvijo razmerne števila portfeljev. «Jutarnji List» je svoje poročilo pridobil v senzacionalni obliki in razpravila o celi stvari zelo gostobesed-

no. Informacije tega lista spadata, kakor znano, med najzanesljivejše in jih je treba sprejeti z veliko rezervno. Dosedaj je gotovo le toliko, da sta dva Radičević delegata bila včeraj v Beogradu, da se je vršil s Pašičem razgovor, ki je bil informativnega značaja in da sta se Radičević delegata sinoči vrnila v Zagreb.

+ Naši muslimani in novi kalif. Med vlado in skupino dr. Spaha je prišlo, kakor smo svoj čas že kratko poročali, v vprašanju sestave muslimanske delegacije, ki naj bi se šla pokloniti novemu kalifu, turškemu sultanu, do ostrega spora. Vlada je prvotno določila za vodjo delegacije vrhovnega beogradskega muftija, kot člana pa prištinskega muftija kot zastopnika južne Srbije in sarajevskega muftija kot zastopnika bosanskih muslimanov. S to sestavo pa ni bil zadovoljen dr. Spaho, ki je zahteval, da mora biti vodja delegacije sarajevski rejs-il-ulema Čavšević, ker je najstarejši muslimanski verski poglavar v naši državi. Spaho je tudi pregovoril sarajevskega muftija, da je odklonil vladno ponudbo. Rejs-il-ulema Čavšević je v Beogradu osebno interveniral, da bi vlada izpremenila svoj prvotni sklep, a je naletel na močan odpor. Vlada je videla namreč v akciji dr. Spaha politične motive, ker je Čavšević znan spahovec in je zato mesto sarajevskega muftija odredila za člana delegacije tuzlanskega muftija Maglajlića, bivšega narodnega poslanca in načelnika muslimanskih desničarjev, ki je sprejel ponudbo. Radi tega spora je odhod delegacije v Carigrad, ki bi se moral izvršiti v nedeljo, odložen.

Po svetu

— Ekshumirani češkoslovaški legionarji v domovini. Češkoslovaški legionarji, ki so za svetovne vojne padli v borbi za svobodo svoje domovine na francoskem bojišču, so bili, kakor smo že poročali, ekshumirani in prepeljani v Češkoslovaško. Tam so bili pokopani v rodni občini. Njihove kosti so bile v domovini sprejete od rojakov ter osebno od zastopnikov oblasti in legionarskih udruženj z velikimi častmi. Častno stražo mrtvih legionarjev je tvoril poseben oddelek vojaštva iz polka prezidenta Masaryka.

— Redukcija ministrstev v Avstriji. Z Dunaja poročajo, da so se avstrijske parlamentarne stranke zedinile glede izvedbe redukcije ministrstev in sicer na ta način, da se zvezni kancerski urad spoji z ministrstvom za notranje zadeve, ministrstvo za zunanje zadeve pa z lustičnim ministrstvom. V bodoče bo imela Avstrija samo 7 ministrstev.

— Harding o mednarodnem položaju. Predsednik ameriških Zedinjenih držav Harding je nedavno v nekem svojem govoru izjavil, da ni povoda, s skrbjo gledati na mednarodni položaj Zedinjenih držav. On lahko slovesno izjavi, da ta položaj ni nikoli bil boljši nego je danes; Zedinjene države se trudijo, da bi storile vse, kar prikačujejo njeni prijatelji v Evropi. Čim Evropa uredi svoje razmere, bo morala tudi sama priznati, da je ljudstvo Zedinjenih držav najpravičnejše ljudstvo na svetu. V londonskih političnih krogih je ta samohvalna izjava Hardingova vplivala nesimpatično.

— Epidemija kuge v Indiji. V mnogih provincih Indije razsaja nevarna nalezljiva bolezen kuga. V zadnjem tednu meseca marca je umrlo za kugo nad 8 tisoč oseb.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Sreda, 11.: «Otok in Struga». C.
Četrtek, 12.: «Othello». D.
Petek, 13.: «Idijoti». A.
Sobota, 14.: «Hedda Gabler». Gostuje Marija Vera. B.
Nedelja, 15.: ob 15. «Ugrabljeni Sabine». Izv. Ob 20.: «Hedda Gabler». Gostuje Marija Vera. Izv.
Ponedeljek, 16.: «Hedda Gabler». Gostuje Marija Vera. C.

Ljubljanska opera.

Sreda, 11.: «Janko in Metka». B.
Četrtek, 12.: «Carostrelec». E.
Petek, 13.: «Plesni večeri». Izv.
Sobota, 14.: «Janko in Metka». C.
Nedelja, 15.: «Gorenjski slavček». Izv.

Mariborsko gledališče.

Sreda, 11.: «Škrjančkov gaj». C in kuponi.
Četrtek, 12.: «Velika noč». B.

Celjsko mestno gledališče.

Sreda, 11.: «Operni večer». Pojejo člani zagrebškega gledališča. Abonma.

Drugo gostovanje gđ. H. Pirkove.

Sinoči je pela «Tosca». Večini publiki je imponirala s svojim velikim materialom in strastno igranje. Nam je bila najbolj všeč v ariji II. dej. ki jo je zapela globoko čustveno in zares umetniško. Pevka je žela mnogo ploskanja, je bila kličana opetovano in vedno znova pred zastor ter odlikovana s cvetlicami. Junak večera pa je bil g. Simenc, ki je v zadnjem dejanju navdušil občinstvo s spontanemu aplavzu ob odprtem odru. Cavaradosi je doslej njegova najboljša partija. Tudi Scarpia g. Balaban je bil odličen. Opera se je izvajala v slovenskem, češkem in ruskem jeziku. Torej tudi z jezikovne strani prav pester večer. Škoda, da orkester mestoma ni bil na višini!

Štikar Mirko Rački otvori 22. t. m. v Zorinem domu v Karlovcu kolektivno razstavo svojih del, med njimi elasti dela na sužete Dantejeve «Božanske komedije» ter niz pejzažev iz našega Primorja.

Sokolstvo

Telovadni nastop naraščaja in dečje ljubljanskega Sokola se vrši v soboto, dne 14. aprila t. l. ob 8. uri (20.) v telovadnici «Narodnega doma». Natančen spored se pravočasno objavi.

Sport

Službena objava LNP. Seja poslovnega odbora se vrši danes ob 20. uri.

Sportna zveza je stavila LNP. na razpolago 12 kompletnih žog v svrhu razdelitve med neimovite klube in dijaška moštva. Klubi oz. moštva, ki reflektirajo na te žoge, naj se javijo Ljublj. nogom. podsavezu, Ljubljana, poštni predal 134, najkasneje do 15. t. m.

Ljubljanski sportni klub. Od danes vsak dan ob 2. uri pop. trening veslaške sekcije. Obvezno za vse veslače.

Seja upravnega odbora LNP. se vrši v četrtek 12. t. m. ob 20. uri v lokalni Sportne zveze. — Tajnik.

Smučarje in turistje opozarjamo, da je koča na Veliki Planini še vedno oskrbovana ter nudi vsled lahkega pristopa eno najlepših enodnevnih tur v Kamniške planine. Smuka je še vedno idealna, a pot sama brez snega do Male Planine, od tam dalje dobro izgažena.

Lovski Pregled (Przeglad Mysliwski). Pod tem naslovom je letos začel izhajati poljski sportni lovski list, ki prinaša črtice iz lovskega življenja, lovske pesmi, lovsko-zgodovinske črtice in razprave o poljskem lovskem zakonu. Od marca počenši izhaja 2krat na teden. Redakcija: Warszawa, Szpitalna ul. 12.

Šah

Velika simultanska produkcija treh šahovskih mojstrov se je vršila dne 7. t. m. v lokalni šišenskega šahovskega kluba nad vse pričakovanje. Velika udeležba pri tej produkciji priča, da se zanimanje za to kraljevsko igro tudi pri nas razveseljuje širi. Z velikim zadovoljstvom se je opazilo, da se je tudi naša mladina z vso vnetostjo prišla na idealne umetnosti in spomnili smo se besed našega velikega mojstra g. ing. prof. dr. Milana Vidmarja da je šah tudi velikega vzgojevalnega pomena.

Preteklo soboto so igrali naši mojstri gg. Asztalos, Vuković in Vidmar proti 36 nasprotnikom (več šahovci ni bilo na razpolago). Vsa izmed teh je pa imel najmanj pet pomagačev tako da se lahko reče, da so igrali trije mojstri proti 180 igralcem. Izmed vseh 36 partij so mojstri izgubili samo eno in sicer proti bratu našega mojstra g. Stanetu Vidmarju, dasiravno so imeli več prav resnih nasprotnikov, kakor se je izrazil sam g. prof. dr. Asztalos. Veliko živahnost je vzbudilo, ko je g. Vuković po nekaj potezah dobil partijo, ki je bila po splošnem mnenju za mojstre že izgubljena.

Po 4 ure trajajoči naporni igri so se mojstri, ki so bili gostje šišenskega šahovskega kluba, poslovili.

MARIBORSKA POLICIJA.

Je posebne vrste oblast, ki se vsikdar na svoj način izkaže v kritičnih trenutkih. Vodstvo tudi takdo pošilja v svet razne sorte poskusne balonce posebno — po dogodkih. Včeraj smo n. pr. čitali v nekem mariborskem listu demanti, kako neopazovana je vest «nekakega ljubljanskega lista», da je mariborska policija dovolila Gasilnemu društvu nemško povečevanje na ulicah ob priliki znane nedeljske slavnosti. Ker smo dotični «meki list» mi, moramo že malo bliže osvetliti narodno zasluženo delovanje policijskega vodje nadstevnika dr. Kerševana v tej zadevi. Bo obenem podučno za javnost, ki mora biti vsekakor pravilno in točno informirana in pa tudi za slavno policijsko vodstvo in morda še za kak drug urad: Predvsem smo mnenja, da so zlasti upravniki uradi, in to posebno obmejni, nosilci nacionalne misli. Tega vidika ne bi smeli nikoli opustiti. Vodje takih uradov bi morali kazati v poslovanju — seveda v mejah zakona — tudi nacionalno iniciativno delavnost, ker bi to bilo obenem patriotsko delo. Sicer pa o tem morda o priliki obširneje. Prireditev mariborskega gasilnega društva je bila že pred mesecem s celim programom javljena. Vodja mariborske policije bi se moral razmere toliko poznati, da bi takoj uvidel iz javljenega programa eminentno nemško nacionalno ofenzivo prireditev (četudi pod krinko človekoljubne naprave) posebno pa še po simptomih ob in po volitvah, nadalje po nestetih eksekcijskih nemških izživčev po Mariboru in okolici baš v zadnjih tednih. Pa ni videl nič. Ze začetkom tedna so se na hišnih oglih pojavili tudi nemški lepaki s programom slavnosti, na deželo so romali «zu den Gerinnungsgenossen» vabila — (dvomimo, da so jih dobili tudi slovenski požarniki). Med mariborsko jugoslovansko javnostjo je prišlo rasti razburjenje. Policija je morala to videti in je menda tudi vedela da imajo požarniki še nemški službeni jezik in da bodo morali imeti pri pohodu skozi mesto na Trg svobode komando. ki ni mogla biti drugačna kot nemška. S toleriranjem cele prireditve je torej policija obenem privolila v nemško komando po ulicah — prvič po trevratu — česar na jugoslo-

vanški Maribor, pač ni mogel pripustiti. In tako je moralo nastati nepotrebno razburjenje in šele «Jutro» je prvo javno tolmučilo odločen protest jugoslovanskega Maribora. Šele ko smo o tem drugič pisali — se je zgledala tudi policija ter zadnji dan nastop požarne brambe prepovedala. Večernega plesa v nedeljo pa niti prepovedati ni upala — ampak je samo uradno prigovarjala Nemcem, da se prireditev samo odgodi. Tako je torej bilo. Jasno je, da je treba te policijski upravi že uprav kri poškati, da se zave svojih nacionalnih patriotskih dolžnosti ter prepreči prelivanje krvi in usodepolno razburjenje. Zato bomo odlej še budnejše motrili njeno poslovanje v narodnih zadevah.

UREDNIK «BALKANA» ARETIRAN V ZAGREBU.

Interesanten tip je Zagrebčan Zvonko Martinković, 1903. leta na Dunaju rojeni in v Zagreb pristojni nepridiprav. Te dni je prišel v Zagreb in se predstavlja kot politični urednik beogradskega «Balkana», z imenom Milutin P. Jovanović. Dobil je intervju z Radičem in namestnikom Cimičem in potem šel v uredništvo «Jutranjega Lista», da bi od tam telefoniral «Balkanu». Eden urednikov «J. Lista» ga je pa spoznal kot Zvonimira Martinkovića, ki ga je začetkom leta 1921. iskala zagrebška policija radi poverbe večjega zneska pri filatelističnem društvu.

«Politični urednik» beogradskega «Balkana» je z vso odločnostjo trdil, da je on Milutin P. Jovanović, pravoslavni Srb in je — odšel. Urednik «J. Lista» je bil prepričan, da odputuje Martinković z večernim vlakom v Beograd, šel je na kolodvor in ga res tam našel ter opozoril nanj policijo, ki je Martinkovića prišla. Kako je bil ta užaljen! On kakega Martinkovića sploh ne pozna, on se piše Milutin P. Jovanović in je pravosлавен Srb. Tudi se je pozival na ministra dr. Zupanića, ki se je nahajal v restavraciji in ki ga pozna pod imenom Jovanović. V tem je pa pristopil šef zagrebške policije g. Urbanaz in je vzkliknil ves vesel v zagrebškem dialektu: «Pa to si ti, Zvonkec Martinković! Poznam te, kad si se još kak mali deček šeta po Zrinjčevu».

Identiteta je bila takoj dognana in Martinković je bil odpeljan na policijo, kjer so pri njem, pravoslavnem Srbu, našli med drugim tudi katoliški škafult in še nekaj drugih čisto katoliških znakov. Sicer pa Martinković nič več ni tajil. Ko je bil v Zagrebu, je občeval, kakor trdi, največ v sportnih krogih, kar ga je baje veljalo ogromne zneske, ki jih je jemal iz blagajne filatelističnega društva, kjer je bil urednik filatelističnega lista «Balkan», pa še svojega denarja je porabil cel milijon kron, ker je plačeval svojim prijateljem za plačilo. Znehal je iz Zagreba z neznanim zneskom v žepu, medpotoma je prodal zlato veržico za 40 kron; na Madžarskem so ga zapirli v Zalaegersregu, odkoder je zbežal in prišel v Beograd, kjer je dobil mesto pri «Balkanu». V Zagreb je prišel, da bi videl svojo mater, ki zanj ves čas od njegovega odhoda nič ni vedela in je mislila, da se je zgodil kak zločin. — Vsekakor interesanten tip!

«SIROTA ANKA».

Prireditev «Splošnega žen. društva» v ljubljanski draml.

Prav lepo je bilo. Mislite si nabito polno gledališče starih, mladih, mlajših in najmlajših, vse od 2 pa najmanj do 72 let, na vsakem sedežu po dva in v ložah tako polno, da se ti zdi, da bo zdaj zdaj kaj izpod stropa priletelo. Taka množica je seveda nestrna, živahna, radovedna, a tudi hvaležna: oči in ušesa in srce so odprta za vse, kar je lepega.

Pred odrom je bil mladinski orkester pod vodstvom prof. Jeraja. Mladi umetniki, kakih 10 po številu, so se dobro držali. Poznala se je vaja in pazljivost. Prof. Jeraj je igral pianino in oknem dirigiral svoj zbor.

Zastor se dvigne — sirota Anka gre skozi gozd — lep melodram. Nato pesem «Na tujih tleh», v ozadju pa pesem o škrjančku. Prav lepo. Drugo dejanje kaže prizor v dečjem domu. Anka pride v zbor deklic in pripoveduje svojo zgodbo. In zopet petje in večerni zvon in molitev. Bilo je mnogo iskrenih solz in gorečih želj, da bi tak dom že imeli. V tretjem dejanju je Anka v spalnici. Lep prizor, razgovor, petje in uspavanka. Vse je slo gladi in so deklice uloge prav dobro rešile.

Premor. Gledališka mlada publika je prav živa. Ploska navdušena. Pavza je dovolj dolga, da se pogovore o ubogi Anki.

Na to se zastor dvigne, v ozadju Triglav in Bled, spredaj zbor deklic v narodnih nošah. In sledi le lep koncert naših pesmi pod vodstvom gđ. Umbergerjeve, ki je dirigirala svoj mladi zbor, tudi sama v lepi narodni noši, in dosega krasen uspeh. Žela je obilo priznanja in dobila dva šopka od svojih tovarišic in od «Splošnega žen. društva». Kdor ve, koliko truda stane taka stvar, ta je znal ceniti njeno delo in je priznaval, da zasluži kot glavna voditeljica cele prireditve vsot pohvalo in zahvalo. Vidi se, kaj doseže ljubezen do mladine in umetnosti.

Cela prireditev je trajala nad dve uri in bo prav, če se za mladino po znižanih cenah ponovi. Zrno do zrna pogača, igra za igro in bo palača z naslovom «Dečji in materinski dom».

Domače vesti

* Velika noč na kraljevskem domu. Kako poročajo iz Beograda, se je v soboto zvečer v dvorni kapeli vršila liturgija, katero je opravil beograjski prota Božić. Liturgija je trajala do 1. popoldne, ko so pristopili k obhajilu kralj in kraljica z dvornimi adjunti in ostalim dvornim častništvom. Potem je bila na dvoru soareja, ki je trajala do 3. jutraj.

* Kralj in kraljica v Dubrovniku. Iz Beograda poročajo, da odpotujeta kralj Aleksander in kraljica Marija dne 18. aprila v rumunsko kraljico v Dubrovnik. Pričakuje se, da se politična situacija do tedaj razbistri tako, da bo mogel kralj takoj odpotovati; v nasprotnem slučaju pa bi ostal še nadalje v Beogradu. Rumunska kraljica prispe 17. aprila v Beograd ter bo s kraljevim parom takoj nadaljevala pot v Dalmacijo, kjer ostane tri tedne.

* Odlikovani Francozi. Kralj Aleksander je povodom pravoslavni velikonočni praznik odlikoval celo vrsto francoskih prosvetnih delavcev in drugih uglednih, za vzgojo naše mladine v Franciji zaslužnih Francozov, z visokimi redi. Med drugimi sta bila francoski prosvetni minister in rektor pariške univerze odlikovana z belim orlom II. razreda. Odlikovanja bo na svečan način izročil odlikovancem naš poslanik v Parizu dr. Spalajković.

* Z beograjske univerze. Asistent na farmakološkem inštitutu v Jeni profesor dr. Arnold Holste je dobil povz, da pride kot redni profesor na farmakološki zavod beograjske univerze.

* Še o napadu na tiskarno «Edinost». Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu o novem napadu tržaških fašistov na tiskarno «Edinost» v Trstu, poročamo še sledeče: Napad je bil izvršen v soboto ponoči, ko je list «Edinost» že zaključen. Fašisti so razbili najprej šipe pri vseh vratih v pritličju, nakar so vdrli tudi v notranjost tiskarne, kjer so nato razbili šipe pri pisarni vodstva tiskarne. Prodrli so že do strojev, kjer pa jih je zadržala straža, obstoječa iz petih karabinierjev in so ostali stroji nepoškodovani. Napadalci so pobegnili, še predno je prihitel na pomoč oddelek karabinierjev. Škoda znaša okoli 500 lir.

* Urednik «Borbe» izgnan iz Zagreba. Kamilo Horvatin, urednik komunistične «Borbe», je bil pred tremi meseci izgnan iz Zagreba, vendar pa ni zapustil mesta, marveč se je nekje skrival ter še nadalje sodeloval pri «Borbi». Sedaj ga je policija izsledila ter ga odpravila iz Zagreba. Izmed odločnih komunistov je v Zagrebu le še Gjuro Cvijić, ki sedaj sam urejuje «Borbo».

* Oseba vest. Za stalnega izvedenca v patentno-tehnični stroki okroglega sodišča v Mariboru je imenovan dr. Rudolf Böhm.

* Tolmač za italijanski in češki jezik. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo dr. Vinka Rapotca, odvornika v Mariboru, za tolmača za italijanski in češki jezik pri okroglnem sodišču v Mariboru.

* Razpisana zdravniška služba. Pri ravateljstvu splošne bolnice v Ljubljani je razpisano mesto asistenta na nevrološko-psihiatrinskem oddelku s prejemki 9. činovnega razreda. Prošnje je vložiti do konca aprila.

* Iz «Uradnega lista». «Uradni list» pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v svoji včerajšnji številki določila o železniškem blagovnem prometu z Madžarsko, Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo, na kar opozarjamo zainteresirane.

* Kolo jugoslovanskih sester je imelo v ponedeljek zvečer v ljubljanskem mestnem domu svoj II. redni občni zbor. Predsednica gospa dr. Tavčarjeva je otvorila zborovanje, pozdravila mnogoštevilne zbrane koležice ter med drugim sporočila obnemnu zboru, da je poslala «Kolo» povodom poroke kraljevskega para novoporočencema krassen poročni dar. Občni zbor je obenem sklenil, da odpotuje kraljevski dvojici pozdravno brzojavko. V svojih nadaljnjih izjavah je predsednica izrekla iskreno zahvalo vsem dobrotnikom, ki so šloveskoljubno delovanje «Kola» na kakršensibo način podpirali ter končala svoj govor z izjavo: «Jugoslovansko ženstvo ne pozna amputacije, zivela sredina nedeljava Jugoslavija!» Obširno in podrobno je o delovanju «Kola» poročala tajnica sestra Engelmannova. Spominjala se je zaslužnega pokojnika dr. Ivana Tavčarja in članice sestre Dokičeve, ki je zapustila Ljubljano. V počaščenje Tavčarjevega spomina je «Kolo» darovalo 500 Din za Dežji dom. «Kolo» ima sedaj že številne podružnice in sicer v Celju, Kranju, Novem mestu, Ptuj, Radovljici, Rogasli, Slatini, na Rakeku, v Babnem polju, Crni, Hrastniku, Krškem, Leskovcu, Logatcu, Metlici, Mokronogu, v Mostah, Oplotnici, Ponikvah, na Ptujski gori, v Studenih in Zireh. Poročili tajnice in blagajnice je vzel občni zbor odobruje na znanje. Za predsednico je bila vnovič izvoljena gospa dr. Tavčarjeva, v odbor pa sestre: Baltičeva, Zerjavcova, Engelmannova, Majaronova, Gašperlinova, Mediceva, Tomažinova, Zbašnikova, Lindtnerjeva, Kraigherjeva, Kokalj-Trkanova, Kruharjeva, Mulceva, Pristouna, Rozmanova, Počkarjeva, Meškova, Saplova, Pajničeva, Ravniharjeva, Berbučeva, Franketova, Wesnerjeva, Gromova, Šantlova, Sčeva, Jankovičeva, Škafarjeva, Bartlova, Pogodnikova in Podkrajškova. Občni zbor se je s pieteto spominjal umrlih članic «Kola»

ter končno sklenil, da ustanovi počitniške kolonije za slabotne otroke, za članice pa krajno šolo. Zahvalivši se vsem sestram za trudoljubivo sodelovanje je predsednica zaključila zborovanje.

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. V dobi od 1. do 7. aprila se je v mestni občini ljubljanski rodilo 80 otrok, umrlo pa je 17 moških in 8 žensk, skupaj torej 25 oseb in sicer: 5 oseb za jetiko, 3 za možgansko kapjo, 2 za pljučnico, 2 za rakom, 1 za srčno hibo, 8 oseb v sled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 3 v sled slučajnih smrtnih poškodb, 1 pa v sled samomora. Na infekcijskih boleznih je v tem času obolelo 7 oseb: 3 na dušljivem kašlju, 2 na davici in 2 na škrlatici.

* Seja celjskega občinskega sveta bo danes dne 11. aprila. Poročajo posamezni odseki, med temi personalni o vprašanju plač mestnega uradništva.

* Predavanje o tolmenskem punktu v Bohinju. Iz Bohinjske Bistrice nam poročajo: Na povabilo tukajšnje podružnice «Soče» je predaval v nedeljo tolmenski rojak, ravnatelj pomožnih uradov v Ljubljani, g. Joško Cvek, o tragičnem tolmenskem punktu pred 200 leti. Večina poslušalcev je šele iz tega predavanja zvedela, koliko gorja in krivice so pretrpeli naši pradedi pod nekdanjim grofovskim bičem, dokler se niso razjarjeni vrgli na svoje zatiralce. In ko so puntarji dosegli trenuten uspeh, so pozabili, da je bil avstrijski cesar vedno samo zaščiteni «pravice» privilegiranih grofovskih tiranov, ne pa tudi zaničevanih in preziranih kmetov. Bili so zato nemalo presenečeni, ko jih je dal odgnati na gorjski grad pod krvnikov meč. Potomci puntarjev, svobodoljubni Tolminci, so upali, da bodo prišli vsaj po prevratu do zlata svobode. Toda vkovani so sedaj še v tesnejše okove kakor kdaj prej in čakajo odrešenja. Gospod predavatelj je med govorom citiral več dr. Gradnikovih in srce segajočih pesmi iz «Tolmenskega punkta», kar je privabilo mnogim poslušalcem solze v oči. Predavanje je bilo vseskozi prežeto globoko domovinske ljubezni in je napravilo na poslušalce nepozaben vtis. Po predavanju je bil prijateljski sestanek, pri katerem je prepeval domači kvartet. Da, v nedeljo smo si kljub bohinskega mraza ogrevali srca za sveto stvar naše lepe domovine. Le žal, da je v domovini snežnih velikano kaj takega zelo, zelo redka prikazen. Zato pa smo tembolj hvaležni g. ravnatelju Cveku za njegovo poštenost in temperamentno, poučno predavanje.

* Reševalni odsek S. P. D. Iz članov Osrednjega odbora SPD se je sestavil reševalni odsek, ki ima na razpolago vse potrebno orodje za slučaje nesreč in neugod: nosilnico, vrvi, lekarniški ročni kovček s potrebnimi za prvo pomoč itd. V vseh vzhajajočih gorjskih krajih se določijo domačini, ki bodo vsak čas pripravljeni sodelovati pri rešilnih ekspedicijah. — Odbor SPD opozarja javnost, da je vsako nesrečo, oziroma neugodo javiti ustno, telefonično ali brzojavno na pisarno SPD v Ljubljani, Kralja Petra trg, ali pa na najbližjo podružnico SPD, ki po potrebi obvesti Osrednji odbor.

* Za judenburške mučenike. Odbor za prenos leta 1918 veld upora v Judenburgu po prekom sodu ustreljenih vojakov bivešega 17. pešpolka je razposlal nabiralne pole za nabiranje prostovoljnih prispevkov. Iz dosedanjih uspehov ugotavlja odbor dejstvo, da so se naši prostoljani in obilni meri odzivali mali ljudje, predvsem delavci in uradniki. Pogrešamo odzivov večjih industrijskih, trgovskih in denarnih zavodov in bogatejših posameznikov. Dovoljujemo si s tem ponovno opozoriti na veliki narodni pomen programa omenjenega odbora in prosimo da slovenska javnost z živim zanimanjem pokaze, da ni pozabila strašnih dni bojev za našo svobodo. Prispevke je pošiljati na naslov: Odbor za prenos leta 1918 veld upora v Judenburgu po prekom sodu ustreljenih vojakov bivešega 17. pešpolka v Ljubljani.

* Nezaslišani škandal. Z ozirom na notico, priobčeno v «Jutru» dne 8. aprila «Nezaslišani škandal», nam je g. delegat ministra financ poslal sledeče pojasnilo: Gre za štiri oficijne zemljiške katastra in enega pogodbenega zemljemera, katerim se za mesec april ni mogla pravočasno izplačati njihova redna mesečna plača, ker je bil kredit dotične proračunske partije že popolnoma izčrpan. Delegacija je sicer pravočasno že mesece oktobra poročila finančnemu ministru, da v rednem proračunu 1922/23 dovoljeni kredit ne bo zadostoval ter je zaprosila naknadnega kredita. Ministrski svet je s svojim rešenjem z dne 8. februarja 1923 tudi dovolil ojačenje kredita, generalna direkcija državnega računovodstva pa je odredila, da se v breme tega kredita ne sme izvršiti nobeno izplačilo vse dotlej, dokler kredit ne bo odprt in v čemer temu ne pritrjuje glavna kontrola. Ker ta formalnost v drugi polovici marca še ni bila rešena, se je delegacija dne 21. marca 1923 obrnila na finančno ministrstvo da sme šroati od ministrskega sveta votirani kredit, ki bi ji sicer ne bilo mogoče izplačati za april omenjenim uslužbencem mesečnih plač. Rešitev te svoje vloge je delegacija dne 26. marca 1923 brzojavno urgirala. Odgovor pa je došel prepozno in sicer šele dne 30. marca, torej v času, ko so bila vsa nakazila plač za mesec april že pri poštnem čekovnem zavodu. Potem so se pa za zarilane plače takoj nakazale in so bile dotične nakaznice od računovodstva delegacije odpravljene na že-

kovni zavod že dne 8. aprila. Druginje doklade so pa ti uslužbeni itak prejeli. Stvar je torej že davno v redu, ne glede na to, da je šlo od početka le za plačo v ožjem pomenu, ki je danes manjši del celokupnih prejemkov.

* Slovenjebistriški dogodki so izvali prav zanimiva poročila v raznih slovenskih listih. «Slovenec» in «Straža» sta seveda proglašila «Jutrovo» poročilo, ki je prvo že v nedeljski številki dogodek obširno popisalo, za zlagano od začetka do konca. «Slovenec» se ni ščititi, — duševni oče njegovih štajarskih političnih vesti je namreč znani Zebot. Zato beležimo le kot kuriozum, da je šele naš urednik v soboto zvečer okoli 10. pri telefonskem pogovoru opozoril dr. Reismana na občni zbor «Orjuna» v Slov. Bistrici, ker se je zvedelo, da so se odpeljali tja tudi ljubljanci. «Slovenec» pa poroča v včerajšnji številki, da je duševni iniciator slovenjebistriških epodavov baš dr. Reisman. — Odrezala pa se je tudi sinočnja Marburgerica, katere že trdi, da so Orjunci razbili šipe celo pri slovenskem trgovcu Pinterju v Slov. Bistrici, kar je seveda brez vsake podlage, vsaj po dosedanjih vesteh in preskavi. Teža niti klerikalci niso trdili. Nam je v zadoščenje, da so za nami tudi vsi drugi slovenski napredni listi dogodek opisali, kakor mi. Mi svoje poročilo tudi sedaj v cellem obsegu vzdržujemo ter se krije s podatki uradne preiskave, ki sama tega ni mogla dognati, kdo je vrzel bombo. Nemškutarji zanikajo svojo krivdo, veld teme pa ni nobenih prič.

* Tudi dokaz klerikalne vzgoje. Iz Kamnika nam poročajo: V nedeljo so gostovali na odru tukajšnjega Kamniškega doma igralci Trnovčan z Gogoljevo komedijo «Revizor». Koncem zadnjega dejanja je igralec-mestni poglavar izustil sledeče besede: «...poteptal bi kot cunj pod podplatom vse liberalce». Res žalosten nov dokaz klerikalne vzgoje in njih duševne in srčne omike. V zahvalo, da smo tujeem napolnili dvorano in mošnjičke, napada junak igre posetnike. Priporočamo odboru Kamniškega doma, naj na prihodnja vabila pristavi: Vstop dovoljen samo klerikalcem z uradno potrjenimi legitimacijami. Sicer smo pa prepričani, da se bodo Kamničani prihodnjič dobro premislili, podpirati klerikalne izvajce.

* Novi sekvester Götzove pivovarne v Mariboru. Tudi generalni tajnik mariborskih radikalov in urednik umrle «Naše vasi», g. Alojz Slanovec, bivši komunist in socialist, je že dobil nagrado za svoje slabosno radikalno navdušenje ob priliki volitev. Imenovan je sekvestrom Götzove pivovarne v Mariboru. Kot slišimo, pa se začne v javnosti ravno te dni ostro bojkotno gibanje proti Götzovemu pivu, ker je začela širiti po Mariboru tudi slovenska delniška družba iz Laškega svoje pivo, ki je celo boljše kot Götzovo.

* Poskušen samomor. Ivan Katnik, paznik v pivovarni «Union» v Ljubljani, si je dne 8. aprila na svojem stanovanju v pivovarni «Union» prerezal z britvijo vrat. Prijeljalo so ga v bolnico. Vzrok poskušene samomora je hipna blaznost.

* Strašna eksplozija v mlinu. Pretekli četrtek je v parnem mlinu bratov Momičev v Dubnici pri Cupriji v Srbiji eksplodiral glavni veliki kotel. Posledice so bile strašne. Cela stavba, razen malega dela, kjer so bila skladišča moke, se je porušila in podsula pod seboj delavce. Strašna eksplozija je izvala v vsej vasi silno paniko. Prebivalstvo se je razbežalo na vse strani. Oblasti so poslane na kraj nesreče na pomoč orožnike, ki so potegnili izpod razvalin 10 mrtvih in 50 ranjenih, ki so bili takoj prepeljani v bolnico v Cupriji. Škoda znaša več milijonov Din. Kaj je povzročilo eksplozijo, še vedno ni znano.

* Napad na vojni avtomobil. Preteklo sredo so razbojniki napadli neki vojni avtomobil, ki je bil z vojnimi materiali na potu iz Mitrovice v Peč. Razbojniki so mislili, da se bo avto takoj ustavil, toda posadka je krepko odgovarjala in je avto končno v mraku srečno prišel na svoj cilj, ne da bi bile kakšne žrtve.

* Vlom in tatvina v Rajnburgu. Dosedaj še neznani zlikovci so te dni vdrli ponoči v trgovino trgovca Josipa Pladina v Rajnburgu, mu ukradli približno za 50.000 K raznega moškega in ženskega blaga in 25.000 K denarja v gotovini.

* Razne tatvine v Ljubljani. Vinske-mu trgovcu Ivanu Hočevanju je bilo izpred gostilne «Mali Triglav» v Spodnji Siki ukradeno 10.000 K vredno kolo znamke «Waffenrad», mizarju Ivanu Lotriču iz Ljubljane pa pred trgovino Odo-na Koutnega 5000 K vredno kolo znamke «Domovina». — Delavki Heleni Mravljice v Dravljah sta odnesli dve ciganki ki sta beračili od hiše do hiše, volneno jopico, delavčevi ženi Mariji Poženel pa je nekdo izmaknil iz žepa usnjato listnico z manjšo vsoto denarja.

* Tatvina v ljubljanskem gledališču. Včeraj popoldne se je vršila v opernem gledališču z gđ. H. Pirkovo skušnjava za «Tosco». Gđ. Pirkova je pustila v garderobi svojo torbico z denarjem. Ko se je vrnila z odra v garderobo, ji je bil denar ukraden. Bilo ga je za okoli 14 tisoč kron. Tatvine v gledališču, ki so bile leta 1919 skoraj na dnevnem redu in so potem prenehale, so se torej pojavile znova.

* Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znamko «Peko» so najboljše in najcenejše. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

Gospodarstvo

NAŠ DRŽAVNI DOLG.

Beograjska «Politika» prinaša pod gornjim naslovom izpod peresa finančnega ministra dr. Stojadinovića članek, iz katerega posnemamo nastopno: «Bili so časi, ko naša država ni imela nikakega dolga. Srbija je začela s svojimi prvimi zadolževanji za časa srbsko-turških bojev leta 1876 — 1878. Vojne priprave poleg posojil na železnice in za pokritje proračunskih primanjkljajev so stalno povečavale državni dolg izza tega časa. Balkanska vojna nam je prinesla 1. 1913. novo posojilo v znesku 250 milijonov frankov, tako da so na dan 1. januarja leta 1914. naši državni dolgov dosegli vsoto 903.810.500 frankov. Potem je sledila svetovna vojna. Ti pred vojni dolgov kraljevine Srbije so znašali dne 1. januarja leta 1923. skupaj 781 milijonov 430.500 frankov, a njihova anuiteta danes predstavlja vsoto 43.967.700 letno.

Detaljno je sestavljen predvojni dolg kraljevine Srbije takole: 1.) 2 odst. posojilo iz leta 1881. 18.360.000; 2.) tobačne srečke iz leta 1888. 8.770.000; 3.) 4 odst. renta iz leta 1895. 328.030.000; 4.) 5 odst. posojilo iz leta 1902. 35.726.000; 5.) 4 in pol odst. posojilo iz leta 1906. 63.116.000; 6.) 4 in pol odst. posojilo iz leta 1909. 97.348.500; 7.) 5 odst. posojilo iz leta 1913. 230.080.000. Skupaj 781 milijonov 430.500 frankov.

Največji del svojega inozemskega dolga je napravila Srbija v Franciji, in tako je sedaj, po vojni, z ozirom na padec francoskega franka proti zlatu, zmanjšana naš dolg na tretjino svoje predvojne vrednosti. Ugodno za nas je tudi, da je del predvojnega srbskega dolga bil plasiran v Nemčiji in Avstriji. Mirovna pogodba nas je oprostila plačanja tega dela dolga. Tako mi danes n. pr. za 4 odst. rento iz leta 1895. ne plačujemo anuitete 15.808.800 frankov nego za 4.030.200 frankov manj. Za 4 in pol odst. posojilo iz leta 1909. plačamo istotako 1.875.000 frankov letno manj nego bi drugače morali plačati. Tako smo radi zmage v svetovni vojni oproščeni okoli ene sedminkine našega predvojnega dolga. Na ta način znaša vsota naših anuitet v resnici okoli 38 milijonov francoskih frankov. Istotako je padec dinarja zmanjšal po vrednosti on del dolga, katerega obveznice se nahajajo v rokah naših državljanov. Ta del dolga je sicer zelo majhen.

K dolgovom kraljevine Srbije pridejo po uledinjenju, še dolgov nove države. Prvo posojilo notranje kratkodobno 66 odstotno iz leta 1919. je znašalo 269 milijonov K in 12 milijonov Din. Tekom zadnjih 4 let je bil ta dolg večinoma odplačan. Danes je teh bonov v cirkulaciji še za 8 milijonov Din. Drugo notranje posojilo je investicijsko 7 odst. iz leta 1921. v znesku 500 milijonov dinarjev. Njegov letni kupon predstavlja obremenjenje državnega proračuna za 35 milijonov Din. Tretje notranje posojilo so 4 odst. obveznice za likvidacijo agrarnih odnosov v Bosni in Hercegovini v letu 1922. Ta dolg znaša 130 milijonov Din, a letna anuiteta 6.050.000 Din. Ta dva poslednja dolga predstavljata naš konsolidirani dolg.

Toda mnogo več, nego potem konsolidiranih posojil, si je naša država izposojala od Narodne banke Eškontirani boni pri Narodni banki predstavljajo dne 22. marca 1923. 2 milijardi in 956 milijonov Din. Ako se vzame v poštev, da ima država pri Narodni banki terjatev — po računu razmene — v znesku 297 milijonov v razni tuji vrednosti in v zlatu, in ako vzamemo njeno vrednost povprečno na bazi francoskega franka, dobimo vsoto 1 milijardo in 910 milijonov dinarjev, za katero bi se moral zmanjšati dolg naše države pri Narodni banki, ako bi se takoj pristopilo k likvidiranju tega dolga.

Od zunanjih dolgov, ako izvajamo posojila pri ameriški, francoski in angleški vladi v letih 1919. — 1920., ki spadajo v kategorijo vojnih medzaveznih dolgov, smo tekom 4 let vzeli v cellem eno zmanje posojilo, in sicer od banke Bler & Komp. v Newyorku. Od tega 8 odst. posojila smo prejeli doslej 25 milijonov dolarjev. Kupon za to posojilo znaša danes letno 1.200.000 dolarjev ali 120.000.000 Din.

Celokupno letno obremenjenje od naših državnih dolgov znaša torej: 1.) za predvojni dolg (48.000.000 frankov) 312 milijonov Din, 2.) za po vojni inozemski dolg 120.000.000 Din, 3.) za notranje dolgeve 50.000.000 Din. Skupaj 482 milijonov dinarjev.

V primeri z državnim proračunom v znesku 7 milijard Din in v primeri s številom prebivalstva naše države, ki šteje 12 milijonov ljudi, se lahko reče, da je to obremenjenje za plačanje anuitet minimalno in da je v tem pogledu naša država med evropskimi državami, zlasti onimi, ki so se udeležile vojne, v

zelo povoljnem položaju. Kako je to breme za nas neznamo, se vidi že iz tega, da smo za osiguranje anuitet zunanjih posojil založili monopolne dohodke in kosmate dohodke naših železnik. Med tem pa samo monopolski dohodki dajejo letno 1 milijardo in 700 milijonov Din kosmatega, a preko 1 milijarde čistega. Treba pa je za zunanja posojila — kakor rečeno letno le 482 milijonov Din.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski žitni trg (9. t. m.) Po stavba baška, odnosno vodovinska postaja notraj: pšenica 450 — 453, koruza začasno suha 265 — 275, rž 400 — 405, ječmen za pivovarne 215 — 220, oves 290 — 295, pšenična moka «0» 675 — 700, «2» 650 — 675, «6» 625 — 650, za krmo 200 — 250, otrobi drobni 160 — 180, debeli 200 — 210. Tendence mirne.

— Stanje posevkov v Šumadiji. Po vesteh iz Beograda je stanje posevkov v Šumadiji prav dobro. Blaga zima je povoljno vplivala tudi na stanje živine, ki se je mogla živina od časa do časa tudi pozimi pasti. V splošnem kaže letina v Šumadiji dobre izglede.

— Trgovinski muzej v Solunu. V Solunu je bil nedavno odprt trgovinski muzej, v katerem morejo naši pridobitniki ki brezplačno razstavljati svoje produkte, da bi se tako tamošnjemu tržišču nudila prilika za boljše poznavanje jugoslovanskih izdelkov. Trgovcem in industrijalcem se priporoča, da pošljejo vzorce, ki jih žele razstaviti, na lastne stroške na naslov: Trgovaška i obrtnička komora kraljevine SHS v Solunu, Stoa Hadji Osman br. 5.

— V trgovinski register so se vpisale nastopne firme: Kone, kemo-teh. farm. laboratorij «Lavoisier» dipl. inf. kemik Eduard Kanušer v Celju; Hugo Schmiedt trgovina z manufakturo v Celju; Mary Smolnik, modistinja v Celju; Dušan Zangger, trgovina z lesom v Celju; Paul Gošenina, trgovina z mešanim blagom v Komenem; Peter Lackner, trgovina z mešanim blagom v Gorenjem Mozlju; Alojz Sotlar, izvoz jaje, perotnine in divjačine v Gornji Radgoni; Drago Holler, trgovina z vsakovrstnim blagom prostega prometa v Mariboru; A. Toroš, carinski posrednik v Mariboru.

— Jugoslovanski vinogradar i vočar št. 4 ima nastopno vsebino: Andrej Žmav: Presoja in ocena vina (v slovenskem jeziku). — Učo: Poduka o prerađi voća. — Vinska rakija. — Naša šljiva. — Vinske družbe. — U voćnjaku. — Situacija na trgu. — Borba protiv alkohola. — Školstvo. — Pitanja i odgovori. — Razno. — Podlistek: Neke vinogradarske potrebitelne. List izhaja dvakrat na mesec in stane letno 50 Din. Naroka se lahko tudi četrt. ali polletno. Uredništvo in uprava: Zagreb, Petrinjska ulica 28, I. nadst. Priporočamo.

— Donavska plovnata. Te dni se sestanejo na Dunaju zastopniki podonavskih držav, ki bodo končno določili pravila o ureditvi plovbe po Donavi.

— Dolgovi madžarskih lesnih trgovcev Rumuniji. Ker madžarska devizna centrala ne dovoljuje sredstev, ne morejo madžarski lesni uvozniki plačati iz Rumunije uvoženega lesa. To napravila izvoznikom v Rumuniji, kjer vlada veliko pomanjkanje denarja, težke skrbi. Zveza rumunskih lesnih trgovcev je sklenila prirediti resno akcijo za čimprejšnjo poravnavo madžarskih obveznosti.

— Indeks cen v Bolgariji je prošlo leto narasel od 2709 dne 1. januarja 1922 na 3577 dne 1. novembra 1922.

Borza dne 10. apr.

Zagreb, devize: Dunaj 0.1395 - 0.1410. Berlin 0.4725 — 0.475, Budimpešta 2.20 — 2.30, Bukarešta 47.50, Milan 492 — 495, London 464.50 — 467, Newyork ček 98.50 — 99.25, Pariz 665 — 670, Praga 297.50 — 299, Švica 1820 — 1835, valuta: dolar 98, avstr. krone 0.1370 — 0.14, madžarske 2.30, češke 291 — 293, franki 655 — 660, lire 485 — 488, marke 0.475 — 0.49, elektri: Ljub. kreditna 240, Slavenska 110, Praštediona 1025 — 1027.50, Trb. premožekopna 750.

Beograjska borza in novosadska blagovna borza ste bili včeraj zaprti. Curih: Berlin 0.0259, Newyork 547, London 25.47, Pariz 37, Milan 27.20, Praga 16.325, Budimpešta 0.125, Beograd 5.45, Sofija 4.12, Varšava 0.0140, Dunaj 0.00765, avstr. krone 0.0077.

Praga: Dunaj 4.675, Berlin 15.875, Rim 169.75, Budimpešta 75.25, Pariz 230.25, London 179, Newyork 34.20, Curih 621.75, Beograd 34.25, lire 169.25, avstr. krone 4.60.

Berlin: Dunaj 29.57, Budimpešta 472, Milan 104.612, Praga 62.942, Pariz 142.395, London 97.879.68, Newyork 21.097.12, Curih 385.035, Beograd 20.922.

Lastnik in izdajatelj Konzorci «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozović. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Yremensko poročilo

Ljubljana, 10 aprila 1923 Ljubljana 806 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	766.8	5.0	jug. vzh.	dež	9.6
Ljubljana .	14.	759.0	12.2	brevetura	oblačno	—
Ljubljana .	21.	762.4	8.4	—	—	—
Zagreb .	7.	766.1	7.0	sev. vzh.	dež	15.0
Beograd .	7.	764.6	6.0	jug. vzh.	več obl.	3.0
Dunaj .	7.	759.0	6.0	—	dež	2.0
Praga .	7.	767.1	5.0	napad	—	3.0
Inozemst .	7.	769.3	5.0	vzhod	oblačno	—

V Ljubljani barometer višji, temer. višja. Bolnee vlažno ob 5-22, zahaja ob 18-45

„Krvavi kardinal“

Zgodovinski roman

«No, to je res...» pravi kralj, in ko se njegov brat poda k vratom, da pokliče čakajoče štiri plemiče, zašepeta kralj kardinalu: «Glej no, saj je moj brat zares storil vam uslugo s tem, da je zastražil vašega brata...»

Richelieu se nakloni, da prikrje svojo nevoljo. Sedaj je na njem vrsta, da trepeti... «Sire... zajecja... pa menda ne mislite, da sem morda jaz...»

«Je že dobro!» odgovori kralj svadilno. «Samo da mi nikdar več ne pride na ušesa, da je bil vaš brat napaden!»

«Sire...» pravi vojvoda anžovinski, ki se vrača od vrat, «evo, čast mi je priporočiti vaši dobrohotnosti gospode de Fontailles, de Bussiere, de Liverdana in de Cheversa, vsi štirje so dobri in hrabri anžovinski plemiči, ki vam bodo poročali o dogodku, če jih blagovolite poslušati!»

Na ta zadrževanja kraljevega brata se štirje plemiči zavražajo, vendar jim ni nič kaj ugodno, kajti kardinal jih gleda s svojim jasnim in prodnim očesom, kakor da si jih boče dobro zapomniti, ali pa kakor da jih taksi na tehta na tihem... Plemiči so še jako mladi in se smatrajo za prave pravice gade, zlasti ker imajo čudovita izkustva, pridobljena v interesu oboževane Annais in v svrhu zarote. In ne vedo še, kakšno je pravo življenje,

načrtan pa še dvorsko in politično, ki je polno zahrbtnosti, intrig, spletk, izdajstev...

«Gospodje...» jih nagovori sedaj kralj s tisto ljubeznivostjo, ki jo je znal včasih uporabljati in ki ga je delala čisto zelo priljubljena. «... zdi se mi, da ste rešili kardinala Alojzija de Richelieu iz resne opasnosti, ki mu je najbrže pretela...»

«Sire, pravzaprav nam je bila to malenkost!» pravi Bussiere.

«No, povejte, kako je bilo?» zaželi kralj.

«Sire...» pravi Fontailles na znamenje svojih tovarišev, «ker ukazuje Vaše Veličanstvo, evo podrobno: Pred svojim odhodom je kardinal posetil njegov kraljevsko Visočanstvo princa Gastona, ki ga je sprejel pri sebi doma. Ker pa je kardinal odhajal na potovanje z enim slugo, me je njegovo kraljevsko Visočanstvo naprosilo, naj s svojimi tovariši pospremimo gospoda kardinala na potovanje kakšno miljo daleč. Mi smo to rade volje storili in smo sledili gospodu kardinalu, kateremu se je očividno mudilo...»

«Vrlo dobro!» pravi kralj in se nasmejlja.

Na cesti proti Sensu, kakšne tri milje od Fontainebleau, pa se je pripetil nepričakovan dogodek. Zmračilo se je že, in kakšnih petsto korakov pred nami naenkrat zaslišimo klice na pomoč. Klical pa je sluga njegove eminence...

«Oj, oj!» vzklikne kralj. «Stvar je bila torej zares napačna. In potem?»

«Na prve klice smo vzpodbodli ko-

nje, potegnili meče in prihiteli smo baš v pravem času na lice mesta, kajti kardinal se je moral s svojim mečem braniti proti štirim lopovom, ki so ga brez dvoma hoteli oropati. Vrgli smo se na napadalce in Liverdan je enega oboril z ročnikom svojega meča, Chevers je drugega prebodel, da je rezilo pogledalo skozi njegovo truplo. Bussiere je tretjemu s svojo puščico raztreščil lobanjo, četrtega, ki je pobegnil, sem pa jaz kakšne pol ure zaman zasledoval. Ta četrty je imel prav dobrega konja... No, in potem smo vsi štirje spremili gospoda kardinala v Sens ter nam je moral obljubiti, da bo potoval samo po dnevi in nikdar več ponoči. Hotel nam je dati svoj blagoslov...»

«Dobro!» pravi kralj. «Dobri in hrabri plemiči ste. Za vraga, ne bi bil rad na mestu teh razbojnikov!»

«Gospodje...» se oglasi sedaj Richelieu z ginenim glasom, «... računati smete na mojo hvaležnost. Moj ljubljani brat vam dolguje življenje. Tega vam nikdar ne pozabim! Smatram vas za svoje prijatelje in odslej so vam vrata moje palače vsak čas odprta na stežaj!»

«Jaz pa dostavljam: Ravno tako tudi vrata Louvra! Pojdite sedaj, gospodje, in hvala vam!» pravi kralj. «Vi pa, gospod brat, izvolite ostati tukaj!»

In štirje kavalirji naše Annais se odstranijo. Zunaj se spogledajo mrko in zamišljeno:

«Kaj mislite vi o tem, gospodje?» vpraša Chevers.

«Pravim, da nismo baš v najboljši

koži!» odgovori Fontailles. «Resni smo kardinala Lyonskega, zares, toda ne za račun vojvode anžovinskega!»

«Jaz pa pravim,» dostavi Bussiere, «da je žalostno ulogo igral vojvoda anžovinski, ko nam je odkazal danes takšno čudno ulogo...»

«Jaz pa pravim,» dostavi Liverdan, «da je ta kralj, katerega mi izdajamo, prav dober in prijazen gospod! Mi smo se zarotili proti njemu in smo zato morali pričati tako, kakor smo storili. Gospodje, ne vem, če smo na pravi poti...»

«To je zaradi nje!» ga soglasno opominjajo tovariši.

Fontailles pa doda:

«Ej, sprejeli smo obvezo in obljube nase, torej se je držimo in vztrajamo do kraja! Raje mislimo na to, da se rešimo Trencavela, kakor smo si nekoč obljubili!»

«On jo je rešil!» izjavi Chevers zamišljeno.

«Da...» krične Bussiere, «... on sam je vzdrljal veliki napad kardinalovih stražnikov in hlapcev!»

«To je za nas samo vzrok več, da se ga naglo iznebimo!» ježno izjavi Fontailles. «Prisegli smo, Trencavel nas je smrtno razžalil. In sedaj nas žali še v drugo, ko se bje zanj, poleg nas, in z uspehom! Gospodje, izgubljeni smo, če pustimo, da ostane ta intrigant živ!»

«Dobro torej, iščimo ga!»

«In ubijmo ga!»

In štirje mladeniči zapuste Louvre, nezadovoljni sami s seboj in s svetom. Misel na skorajšnji umor pa jih ne zapusti več...

Kralj, njegov brat vojvoda anžovinski in kardinal Richelieu so ostali sami v kraljevi sobi. Kardinal skrivaj nekaj namigne kralju, ki ga brez dvoma razume.

«Brate moj,» pravi kralj sedaj in je ves sladak, «... ali ste se že odločili? Ali ste končno enkrat odločili, da se oženite, kakor sem vam že opetovano tako nujno svetoval? Pustil sem vam dovolj časa za premišljevanje, in ker ste že sedaj tukaj pri meni, vam iznova pravim, in to pot z vso odločnostjo: Čas je že... skrajni čas je... Kraljeve oči zasijejo ježno in glas se mu prične lomiti v pridušenem razburjenju, katero boče zaman utajiti. «... Čas je! Če ne, bom na svoje obžalovanje primoran misliti o vas, da se upirate iz kakršnega koli tajnega razloga, in da se branite ne samo proti svoji nevesti gospodični de Montpensier, ampak da se sploh nečete ženiti, ker čakate na bog zna kaj drugega... Ta tajni razlog...»

In kralj naenkrat utihne. Kajti skraj da se mu je že zareklo in da bi bil povedal pravi razlog... Sedaj ježno zasope, odgovori mu pa prestrašeni vzdih Gastonov. Richelieu se ne gane in samo opazuje oba nasprotna si brata.

«Vse je izdano!» si misli Gaston. «Vse je izgubljeno! Mrtev sem! Propad sem!» Glasno pa reče, z največjim naporom, da bi ostal vsaj na videz miren... «Kdo vam pravi, sire, da se nočem ženiti? ... Za vraga, saj jaz si ne želim ničesar drugega!»

(Dalje prihodnjik.)

Objave

* **Predavanje.** V nedeljo, 15. t. m. ob 10. uri dopoldne se vrši javno predavanje v prostorih kina Matica o Veliki Rumuniji. Predava g. dr. Valter Bohinec, priv. docent. Vstopnina 2 Din.

* **Predavanje iz vrtnarstva.** V četrtek, dne 12. t. m. ob 8. zvečer se v dvorani v Mladiki nadaljeval g. prof. J. Verbič predavanje o gojenju lepotičnih sobnih rastlin.

* **Predavanje v «Pravniku».** Danes bo na sestanku društva «Pravnik» v Ljubljani finančni delegat dr. Karel Savnik nadaljeval predavanje «O ustavni (politični) kontroli državnega gospodarstva». Na predavanje, ki je vzbudilo zadnjič veliko zanimanje, opozarjamo vse pravnike. Vrh se ob 5. uri popoldne v pravosodni palači soba št. 79.

* **Klišeji «Hotel Zlatorog».** Osrednji odbor SPD. v Ljubljani, prosil dotičnega, ki si je izposodil ob priliki klišeji «Hotel Zlatorog», da ga nemudoma vrne osrednji pisarni SPD. v Ljubljani, ker ga društvo nujno potrebuje.

* **Na Jugoslovensko Matico:** G. Anton Stergar, Kamnik, nabral pri lovskem večeru (pri Kendi) 102.50 Din; ga. Eliza Černigoi, Kamnik, nabrala v Rogasht Slatini 120 Din. Ob priliki poroke g. Andreja Lutmana z gđc. Gruntarjevo v Ljubljani se je nabralo 1042.50. Iskrena hvala! Posnemajte!

* **Kino «Ideal» v Ljubljani** predvaja od četrta do včetrš nedelje t. j. 12. do včetrš 15. t. m. film «Teodora, bizantinska carica», v katerem igra glavno vlogo Rjta Jolivet. Film je dosedaj največje monumentalno filmsko delo v 6 delanjih. Predstave se vrše za ta program izjemoma vse štiri dni dopoldne in popoldne in sicer dopoldanske predstave ob pol. 11. uri, popoldanske predstave pa ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri. Radi reda se uljudno prosil, da se k predstavam prihaja točno.

* **Izgubljen pišček.** Včeraj jutraj je ušel v Ljubljani mlad pišček rujave barve, ki sliši na ime «Sek». Najditelja se prosil, naj ga odda ali sporoči svoj naslov Josipu Turku, Vidovdanska cesta 3.

Ing. Franjo Štiglic
Albina Štiglic, roj. Rus
poročena
Kočevje Loški potok
9. aprila 1933

Pol milijona = dinarjev =

se nudi proti prvovrstnim referencam in garancijam s 1. majem t. l. Ponudbe in natančne podatke na upravo «Jutra», Maribor, pod «500 tisoč».

Psi, nemške doge,
6 tednov stare, naprodaj. Ogledajo se lahko Cesta na loko 4, Ljubljana-Trnovo. 567

Nepremočljive dežne plašče
za dame in gospode
priporoča trdka
A. & E. Skabernè Ljubljana
Mestni trg 10.

Mali oglasi

stanilo z državnim davkom na lasere vred do 20 besedi Din 5-., vsaka nadaljnja beseda 50 per. več. — Plaša se vedno naprej, lahko tudi v znakih. Na vprašanje odgovarja uprava in, ako je vprašanje priložena znamka za odgovor ter manipulatorske pristojbine (1 Din).

Službe

Ekonom
z večletno prakso želi preme-
niti mesto. Cenjene ponudbe
pod «Ekonom 1227» na upravo
«Jutra». 1227

Trgovski poslovodja

želi premeniti službo. Reflek-
tira samo na mesto poslovod-
je v kakšni večji trgovini
ali podružnici z mešanim blagom.
Dopise pod «Spreten in
marljiv» na upravo «Jutra». 1228

Stavbeno podjetje

išče samostojno, z večletno
prakso spos. bno gospodično
za takojšnji nastop ali s
1. majem. Pismene oferte ter
osebna predstavitev. Naslov
pove uprava «Jutra». 1231

Uradnika

ali tudi praktikaanta sprejme
Hranilnica in posojilnica v
Šmarju pri Jelšah. 1232

Gozdarski vodja

z gozdarsko šolo, državnim
izpitom, 10 letno intenzivno
prakso v vseh panogah goz-
darstva, izurjen v zaginem
obratu ter nakupu lesa, vešč.
slovenskega, nemškega in ita-
lijskega jezika. Želi preme-
niti mesto. Ponudbe pod «Go-
zdarSKI vodja» na upravo
«Jutra». 1217

Vajenka

sprejme takoj O. Fetič-
Frankheim, česalni salon za
dame. 1188

Dober strojniki

strokovnjak, strojni ključar-
ničar, z izpitom kurjača par-
nih kotlov in paznika parnih
strojev, se takoj sprejme za
100 HP lokomobil in velik
parni kotel Cenj. ponudbe
na: «Tvorica furaira Rado-
ba», pošta Semič, Slovenija. 1173

Kupim

Zbirka knjig
slovenskih pisateljev
dobro ohranjena, se kupi.
Ponudbe pod «Klasiki» na
upravo «Jutra». 1236

Prodaj

Čebelarji, pozor!
Proda se 8 kompletih, praz-
nih, skoraj novih «Dadant
Albertjevih» panjev, prav
poceni. Naslov pove uprava
«Jutra». 1235

20 strešnih oken

(Anslugfenster) iz pločevine,
brez stekla, popolnoma nova,
prodaj. Ponudbe na upravo
«Jutra» pod «Okna». 1238

Prvovrstna, domača svinjska mast, čist, garantirano
v sodih po 200 kg, v dežah po 50 in 100 kg, v dosah po 1, 3 in 10 kg.
Dobavljajo, dokler zaloga traja, brezobvezno po 40 Din za kilogram, pri
večjem odjemu 39 Din za kilogram, franko tovarna brez ambalaže, trdka
„GLOBUS“, konzervne tovarne Vrhnika, Slovenija.

Kino aparat

1168
naprodaj, popolnoma kom-
pletan, z vsemi pripadajočimi
predmeti. Pisma je poslali na
upravo «Jutra» pod sifro
«Kino». 1213

Več ot. oškkih vozilokov,

malo rabljenih se poceni pro-
dajo. Ljubljana, Zvonarska
ulica 1. 1080

Lepo, dobro kočijo,

močno, prodam po niski cenil.
Vpraša se pri Ivanu Kocancu,
Resljeva cesta 22. 1187

Stroj

1214
za pletenje nogavic je na-
prodaj. Naslov pove podruž-
nica «Jutra» v Mariboru.

Neprepitna

Radi selitve 1209
se proda hiša
z gospodarskim poslopjem in
zraven velik vrt in sadovnjak.
V hiši je dobro vpeljana trgo-
vina z mešanim blagom in
goztilna, katero lahko pre-
vzame vsak kupec s koncesijo
vred. Nahaja se ob glavni
cesti, eno uro od kolodvora.
Cena 500.000 kron. Naslov
pove uprava «Jutra». 1230

Pozor, Primorci in Amerikanci!

Proda se lepo posestvo z
dobrodoščno gostilno v nepo-
sredni bližini na novo razvite
industrije. Posestvo meri od
6 do 7 oralov, zraven lep
gozd. Naslov pove uprava
«Jutra» pod «Ugodna cena
61». 1208

Pozor, Primorci in Amerikanci!

Proda se lepo posestvo z
dobrodoščno gostilno v nepo-
sredni bližini na novo razvite
industrije. Posestvo meri od
6 do 7 oralov, zraven lep
gozd. Naslov pove uprava
«Jutra» pod «Ugodna cena
61». 1208

Lepo gospodarsko posestvo,

primerno za vsako obrt, se
proda. Vpraša se pri: Franc
Leskovšek, Gaberje 41, pri
Celju. 1207

Lokal

Gostilna.
Proda se jako dobro idoča
gostilna. Hiša pred kratkim
novo zidana, gospoda. sko po-
slopije v dobrem stanju, po-
sreštra z gozdom 9 oralov.
Leži ob jako prometni krajini
cesti St. Juri ob južni žel.
Planini. Zraven gostilne jako
pripravljeni prostori za trgo-
vino, osobito ker ni v bližini
nobene konkurence. Natanč-
nejše se poizve pri Alojziju
Plaustnerju v St. Juri ob
juž. žel. 1234

Stanovanje

Soba s hrano 1221
oddam takoj gospodu. Naslov
pove uprava «Jutra».

Mobilirano sobo,

če mogoče s posebnim vho-
dom, išče gospodična. Plaša
do 1500 kron. Cenjene po-
nudbe pod «Mobilirano sobo»
na upravo «Jutra». 1233

Ponikljanje.

Sprejemajo se v ponikljanje
vsakovrstni predmeti, kakor
drake, otroški vozički, ter
bričanje vsakovrstnih zdrav-
niških instrumentov in enako.
Dela se izvršujejo po naj-
nižjih cenah. Priporočata se
Aberšek in drug. Poljska ce-
sta 13, Ljubljana. 1203

Stanovanje na Bledu,

4 do 6 sob s kuhinjo in ve-
randa, usitajše ob jezeru s
čolnom, se išče za čas od
1. junija do 15. septembra.
Ponudbe na upravo «Jutra»
pod «Letovišče». 1229

Dopisovanje

Gospodična,
ki je bila v ponedeljek dne
9. aprila popoldne v trgovini
na Dunajski cesti 12, je na-
prošena, da bi bila tako pri-
jajna ter sporočila njen na-
slov pod «Orno oko» na upr.
«Jutra». 1237

„Veseloje.“

Dva mlada gospoda iščeta
znanja z dvema mladima in-
teligenta gospodičama v
svrhu malih skupnih izletov
z avto. Diskretni predpogoj.
Dopise na upravo «Jutra»
pod sifro «Avto». 1230

Mlad, inteligenčen

gospod, železnikar in velepo-
sestnik, želi znanja v svrhu
ženitve z gospodično ali mlado
vdovo, od 18 do 28 let
stara. Le resne ponudbe, če
je mogoče s sliko, na pošto
ležeče Maribor «pod S. H.
št. 27». 1183

Gospodična

z lastnim stanovanjem in po-
bištvom, simpatična in pri-
jetna znanost želi znanja v
svrhu kesnejše ženitve z
inteligentnim, dobro situiranim
gospodom od 30 do 50
let starim. Le resne ponudbe
s sliko pod «A. M. 194» na
upravo «Jutra». 1224

Trgovci, pozor!

Zastoj dobi stanovanje in
lokal za trgovino v industrijskem
kraj. kjer mi posodi
200.000 kron. Prodaj tudi
hišo za 550.000 kron. Naslov
v upravi «Jutra». 1236

Laščino, francosčino

in srbohrvaščino želi poučevati
izobražen gospod. Poun-
vesten in honorar zmeren.
Učni jezik slovenski ali nemški.
Sprejme prevode, tudi
trgovske, na dom. Ponudbe
pod: «Konverzacija in slo-
venica» na upravo «Jutra». 1228

Ponikljanje.

Sprejemajo se v ponikljanje
vsakovrstni predmeti, kakor
drake, otroški vozički, ter
bričanje vsakovrstnih zdrav-
niških instrumentov in enako.
Dela se izvršujejo po naj-
nižjih cenah. Priporočata se
Aberšek in drug. Poljska ce-
sta 13, Ljubljana. 1203

BERSON
GUMENE PETE IN
GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnije se kakor usnena!
Najbolje varstvo proti viagi i mraza!

Novo vino vagonih

naprodaj
iz kleti Horgos
Gospodarstvo Rök, 599

Naročajte „JUTRO“!

Jumperji
pletene
jopice 28/IV

vedno zadnja novost!

A. Šinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Pisalni stroji, kakor tudi
računski stroji, papirniki (numerarji)
se popravljajo in
prenavljajo
Ropirni stroji, v mehanični delavnici
Razmnoževalni stroji, v mehanični delavnici

Ludovik Baraga
Šelenburgova ulica št. 6/1. 588

Srbska sremska banka d. d. v
Bumi potrebuje 581

več uradnikov
in namestnika ravnatelja. Na-
stop službe po možnosti takoj. Pismene
ponudbe z izpričevali in navedbo po-
gojev je poslati upravi banke.

Prvovrstni laneni firnež
svetlorumen in svetlorjav, zajamčeno čist,
v sodih in ročkah
terpentinsko olje, Dekalin
in laneno olje 461
nudimo po najnižjih dnevni cenah
HROVAT & KOMP., LJUBLJANA
Telefon interurb. 301. Brzjavke: HROVATPORT.

Posestniki novih stavb
se vlijudno opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih pred-
metov, kateri pridejo pri urejevanju novih stanovanj v pošt, in sicer:
Velika izbira preprog vseh vrst, iz volne, jute,
kokosovega vlakna in linoleja in umetniško izdelanih **zastorov**
na kose in metre. **Moketi** in **gobelini** za prevleko
otoman in divanov. **Platno za rolete** in **verande**. Raz-
lično **posteljno perilo**, kakor rjuhe brez šiva, gradl
za žimnice in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, šivane
odeje iz klota, kretona, volne in svile. 544
Cene primerne! **Postrežba solidna!**
A. & E. Skabernè, Ljubljana, Mestni trg šte. 10.

Odda se krasno stanovanje

v sredini Ljubljane,
obstoječe iz 4 velikih svetlih sob,
kuhinje, predsobe, shrambe itd., za
več let neodpovedljivo. Zmožni re-
fektantje naj pošljejo svoje ponudbe
pod sifro „STANOVANJE“ na:
Anončno družbo Aloma Company,
Ljubljana, Kongresni trg 3. 582

Naprodaj je hiša

v Ljubljani, Poljanska cesta št. 13,
trinadstropna, z vrtom. Več se poizve
v pisarni odvetnika dr. D. Majarona
v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 18. 580

Kühne's Export-Index

je adresar uglednih in dobaveznih indu-
strijskih, eksportnih in importnih tvrdk.
Cena Din 60.—

Industrie-Compass

Hrestrije, Češkoslovaške, Ogrske in Jugoslavije
I, II. in III. zvezek 367
Skupno Din 400.—

ALOMA COMPANY,
anončna in reklamna družba z o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 3.